

RONAN FELIX

VERSLAG & WAARNEMINGEN :

Vogelreis Centraal & Zuid – Oost Turkije.

(Zaterdag 04/05/2002 –
Zondag 12/05/2002)

I. ALGEMENE INFORMATIE.

1. Waarom Turkije ?

De bedoeling was eigenlijk om dit jaar opnieuw richting Midden Oosten te trekken, meer bepaald naar Israël. Omwille van de ongeregelde heden aldaar en het ontbreken van charters vanuit België naar dit land besloten we om op veilig te spelen en een andere bestemming te kiezen. Turkije leek ons in dat opzicht de meest ideale oplossing. Begin- en eindpunt van de reis was de hoofdstad Ankara en van daaruit toerden we door Centraal en Zuid - Oost Turkije. Door de diversiteit aan habitats in deze regio (Bergstreken, Marshes, Steppen, Kusten, ...) beloofde ook deze reis weer een voltreffer te worden.

2. Deelnemers.

Ronan Felix
Robrecht De Frieslaan 30
9150 Rupelmonde

Henri Felix
Gelaagstraat 17
9150 Rupelmonde

3. Reisweg.

Zoals gewoonlijk werd onze reis geboekt via Reisburo De Cauwer uit Kruibeke. Omdat we slechts een weekje in Turkije zouden verblijven kozen we Ankara als begin- en eindpunt van onze reis en niet Antalya zoals velen doen wanneer zij dit gedeelte van Turkije bezoeken. Een ticket Antalya is weliswaar goedkoper maar in ons geval primeerde tijd boven geld ! Trouwens wordt er niet gezegd « Time is Money » ? Anyway, een ticket heen en terug naar Ankara kostte ons € 450 (luchthaventaksen inbegrepen). Via onze (nog steeds) nationale luchthaven te Zaventem vlogen we na een tussenstop in Wenen, hoofdstad van Oostenrijk, naar Havalimani te Ankara.

3.1. Vooropgestelde reisroute.

Zaterdag 04/05/2002.

Transfer van Ankara naar Sultan Marshes.
Overnachting in Ovaciftlik indien mogelijk (vlakbij de marshes).

Zondag 05/05/2002.

Voormiddag : bezoek Sultan Marshes (per boot/platbodem).
Namiddag : omgeving rond de Sultan Marshes (mogelijk Yay Golu).
Late namiddag : transfer naar Camardi/Cucurbag (Pension Safak).

Maandag 06/05/2002.

Dauwtocht High Mountain Birds met gids (Safak).
Voor – en Namiddag : omgeving Ski centrum in Demirkazik.
Avond : 2 mogelijkheden : overnachting in de bergen of transfer naar Seyhan - Ceyhan Delta.

Dinsdag 07/05/2002.

Transfer naar of bezoek van Seyhan - Ceyhan delta.
Deel 1 : Driehoek Adana – Tuzla – Karatas.

Woensdag 08/05/2002.

Transfer naar Birecik met stops te Durnalik & Isikli (Nabij Gaziantep).

Donderdag 09/05/2002.

Volle dag in de omgeving van Birecik.

Vrijdag 10/05/2002.

Voormiddag omgeving Birecik / Halfeti.
Namiddag : Transfer richting Capadocië.

Zaterdag 11/05/2002.

Voormiddag : Transfer van Capadocië naar Kulu.
Namiddag : Bezoek Kulu Golu.

Zondag 12/05/2002.

Transfer naar Ankara.

3.2. Effectieve Reisroute Centraal & Zuid Oost Turkije.

Zaterdag 04/05/2002.

Transfer van Ankara naar Kayseri met de nodige stops onderweg.

Zondag 05/05/2002.

Voormiddag : bezoek Sultan Marshes & omgeving.

Namiddag : transfer naar Aladag mountains + bezoek omgeving Demirkazik.

Maandag 06/05/2002.

Dauwtocht High Mountain Birds met gids (Safak).

Transfer naar Birecik (Hotel Merkalim); met stop te Toprakkale (kasteel) voor raptor watch.

Avond : bezoek ibissenkolonie + wadi achter deze kolonie.

Dinsdag 07/05/2002.

Volle dag in de omgeving van Birecik & Halfeti.

Woensdag 08/05/2002.

Transfer naar Seyhan – Ceyhan delta met stops te Durnalik & Isikli.

Seyhan – Ceyhan delta : bezoek Yamurtalik, Tuzla & Karatas.

Donderdag 09/05/2002.

Volle dag in de Seyhan – Ceyhan delta : wijde omgeving Karatas – Tuzla.

Vrijdag 10/05/2002.

Voormiddag : transfer richting Nigde.

Namiddag : transfer richting Capadocië.

Avond : bezoek steppemeer Seyfe Golu.

Zaterdag 11/05/2002.

Transfer van Kirsehir naar Kulu. Hele dag birden in de omgeving van Kulu Golu.

Zondag 12/05/2002.

Transfer naar Ankara ; stop ingelast nabij Altancavik; aankomst luchthaven om +/- 12.00 uur.

4. Verblijf.

Omwille van het rondtrekkend karakter van deze reis en de weinig beschikbare informatie omtrent verblijfsplaatsen, uitgezonderd Pension Safak in de Aladag mountains en Hotel Merkalim te Birecik, waren we aangewezen op goed geluk bij het zoeken naar slaapplekken. Achteraf bleek dit geen probleem en vonden we mits enig zoekwerk steeds een verblijf. We betaalden tussen de 10 en 15 miljoen Turkse Lira voor een 2-persoonskamer. Waar deze prijzen vandaan komen weet blijkbaar geen mens ! In regel was het zo dat we voor de netste kamer het minste betaalden. De kamer in Hotel Banana te Kirsehir was ontegensprekelijk de minst aangename.

5. Huurwagen.

Greet en Saskia van reizen De Cauwer hadden ons ook al een indicatie gegeven over de huurprijzen van wagens ter plekke (variërend tussen de € 650 & €1500). Even lichte paniek toen bleek dat de verhuurbedrijven Hertz & Europcar geen wagens ter beschikking hadden. Budget had dit wel, zij het slechts 2, een Renault Mégane en een Ford Focus. Voor onze huurwagen, de Renault, betaalden we € 650, daar waar we gestart waren bij een prijs van bijna het dubbele !

Foto Wim Deloddere : Sporenkievit.

6. Gebruikte Documenten/Informatie.

6.1. Boeken.

☺ Lars Jonsson :
Vogels van Europa.

☺ Killian Mullarney, Lars Svensson, Dan Zetterström, Peter J Grant :
Collins Birdguide.

☺ R F Porter, S Christensen, P Schiermacker-Hansen :
Field Guide to the Birds of the Middle east.

☺ Dave Gosney :
Finding Birds in Turkey : Ankara to Birecik.

6.2. Verslagen.

☺ Ady & Keren Gancz :
Turkey, August 13 – September 7, 2000 Some New Sites and Insights.

☺ Andreas Kristensen :
Birdwatching in Turkey (June 5-20, 1999)

☺ Norbert Willaert :
Turkije : Ornithologisch Verslag Mei 1999.

☺ Arnau Bonan Barfull :
Birdwatching Trip in Turkey, Report Summer 1998.

6.3. Kaarten.

☺ Kümmerly + Frey :
Double map West + East : 1/1000000.

6.4. Andere Informatiebronnen.

Een andere bron van informatie was het internet (oa www.osme.org). Een bericht dat werd verspreid via Eurobirdnet leverde weinig of geen informatie op. Een directe e-mail naar Metehan Özen (EBN – Turkije / metehanoz@yahoo.com) had een beter resultaat (zie bijlagen).

7. Allerlei.

Een gewone identiteitskaart is geldig in Turkije. Wij hadden voor alle zekerheid onze reispas meegenomen welke handig was toen bleek dat het nodige visum hier kon worden ingekleefd. Een visum kan je ter plekke in de luchthaven aankopen en kost 10 Euro. Deze munteenheid is ondertussen evengoed ingeburgerd als de Dollar. De lokale munteenheid is de Turkse Lira. Deze munt heeft een zeer onstabiele koers en wordt geregeld gedevalueerd. Afhalen van geld met creditcards is geen probleem. Zo konden wij geld uit de bankautomaat afnemen in Birecik & Karatas.

De wegebouw in Turkije zit in de lift. De autostrade E90 wordt steeds verder doorgetrokken, ondertussen ligt de ruwbouw bijna tot in Birecik. Autostrades in Turkije zijn (voor ons goedkope) tolwegen en worden zeer weinig gebruikt. Dit leidde op de ring om Ankara tot hilarische maar zeer gevaarlijke toestanden ! Zo kregen wij geregeld te maken met spookrijders op eender welk rijvak, wagens die geparkeerd stonden op de linkerrijstrook, ...

De grootste uitschieter was een wielergroepje dat in tegengestelde richting op het uiterst linkse rijvak snelheid probeerde te maken. Verkeersregels worden geregeld met de voeten getreden niettegenstaande er vrij veel wegenpolitie aanwezig is. De toestand in sommige steden is vrij chaotisch.

Wat door ons als nadeel werd ervaren waren de talloze loslopende honden van allerlei soort. Wij hadden telkens het geluk dat we in de wagen zaten toen zulke beesten ons kwamen inspecteren. Ondertussen heb ik van andere Turkije-reizigers vernomen dat zij hiermee minder geluk hebben gehad. Hou er ook rekening mee dat er in dit deel van Turkije veel vee losloopt ! In Nigde parkeerden wij onze wagen in het territorium van enkele agressieve stieren zodat onze Mégane het moest ontgelden, met blutsen en krassen tot gevolg.

We werden op voorhand gewaarschuwd om rekening te houden met de lokale keuken en de daaraan gekoppelde hygiëne. Zo werd ons afgeraden om slaatjes te eten en om uitsluitend flessenwater te drinken. Al bij al hebben we hier weinig rekening mee gehouden en hebben we hier ook geen hinder van ondervonden. Zo werden slaatjes gegeten bij onze middag- en avondmalen te Birecik. Ook de aangeboden maaltijden en dranken werden zonder problemen en zonder gevolg binnengewerkt.

Turkije werd door ons ervaren als een zeer mooi land met heel vriendelijke mensen. We werden talloze keren uitgenodigd om thee te drinken en om maaltijden bij te wonen. Een aantal keer namen we deze aangename invitatie met veel plezier aan. Zo werden we te Birecik uitgenodigd om een avondmaal te nuttigen in het bijzijn van de politiecommissaris, in Solakli kregen we na het aankopen van proviand een ontbijt aangeboden en in Kulu hadden we een enige kennismaking met 2 Turkse broers die ons thee en snoep voorschotelden. Zelf een contributie doen bij een uitnodiging, hetzij financieel hetzij met middelen, kan als een belediging worden ervaren.

II. BEZOCHTE GEBIEDEN.

1. Altancavik.

Ongeveer 80 Km ten Zuiden van Ankara ligt het dorp Altancavik langs de autobaan E90 Ankara – Adana. Het dorp ligt vlakbij een ondiep meer welke zeker de moeite waard is om te bezoeken.

Waarnemingen : *Geoorde fuut, Krooneend, Witoogeend, Kraanvogel, Dwergmeeuw, Zwartbuikzandhoen.*

2. Kulu Golu.

Het dorp Kulu ligt langs de hoofdbaan 715 ongeveer 100 Km ten Zuiden van Ankara. Om dicht bij het meer te geraken ben je verplicht om zandwegels, sporen van landbouwvoertuigen en/of kiezelwegen te volgen. Af en toe een akker of weiland doorkruisen kan geen kwaad. Let wel op : deze tocht kan je enkel met de wagen ondernemen bij droog weer ! Ook de akkers en weilanden in de nabije omgeving van het meer zijn het onderzoeken waard.

Waarnemingen : *Geoorde fuut, Flamingo, Casarca, Krooneend, Witkopeend, Grauwe kiekendief, Arendbuizerd, Roodpootvalk, Sporenkievit, Vorkstaartplevier, Grauwe franjepoot, Dunbekmeeuw, Zwartkopmeeuw, Lachstern, Witvleugelstern, Zwarte stern, Kalanderleeuwrik, Kleine kortteenleeuwerik, Izabeltapuit.*

3. Seyfe Golu.

Dit Steppemeer zou volgens overleveringen het grootste aantal flamingo's van Turkije herbergen. Volg de hoofdbaan 765 Kirikkale – Kayseri tot Mucur. Sla hier af naar links (rechttegenover de baan naar het centrum), er staan dan al wegwijzers. De beschrijving in het boekje van Gosney klopt perfect. De twee heuvels die als vantage point kunnen dienen zijn ondertussen ingenomen door Koerden met tentenkampen. Wij bezochten enkel de verste heuvel daar de toegangsweg tot de eerste onmogelijk was. Dit meer wordt best in de vroege ochtend bezocht, het licht zit dan optimaal.

Waarnemingen : *Roze pelikaan, Flamingo, Casarca, Grauwe kiekendief, Arendbuizerd, Kwartel, Temmincks strandloper, Zwartkopmeeuw, Lachstern, Roodkeelpieper, Izabeltapuit.*

4. Capadocië.

Capadocië is meer bekend omwille van zijn specifieke rotsformaties dan omwille van zijn vogels. Daar er naast het bezienswaardige geologische verschijnsel weinig te beleven viel bezochten we slechts kortstondig deze plaats.

Waarnemingen : *Slangenarend, Arendbuizerd, Slechtvalk, Alpengierzwaluw, Blonde tapuit, Rode rotslijster.*

5. Sultan Marshes.

Ons eerste reisdoel. Deze rietvelden liggen net ten Zuiden van de stad Kayseri. Volg de hoofdbaan 805 Kayseri – Nigde tot +/- 10 Km voorbij het dorp Yesilhisar. Langs weerszijden van deze baan staat dan een houten bord met de vermelding Sultan Sazligi / Sultan Marshes. Sla hier naar links richting Ovaciftlik. In het centrum van het dorp sla je linksaf en rijd je tot op het einde van de asfaltweg. Hier zijn enkele pensions / restaurants. Je zal niet lang moeten wachten vooraleer je aangesproken wordt door een reisorganisator.

De boottocht met de platbodems waarop we ons verheugden ging niet door omwille van de te lage waterstand. Enkele opeenvolgende droge seizoenen werken ook nu weer de uitdroging van dit gebied in de hand. Het is maar zeer de vraag of dit niet onomkeerbaar is ! In ruil voor de boottocht werden we een jeepsafari aangepraat voor € 80 per persoon. We bedankten hiervoor vriendelijk daar de organisatoren van deze trip ons geen garantie konden geven qua waarnemingen. Een aantal wegen om en rond de marshes zorgden er toch voor dat we redelijke waarnemingen konden optekenen.

Waarnemingen : *Dwergaalscholver, Reigers, Zwarte ibis, Lachstern, Witwangstern, Witvleugelstern, Scharrelaar, Roodkeelpieper, Balkankwikstaart, Izabeltapuit, Kleine klapekster, Grauwe klauwier, Zwartkoprietzanger, Grote karekiet, Snor, Beardman, Zwartkopgors, Grauwe gors.*

6. Aladag Gebergte.

Ongeveer een 15-tal Km vóór de stad Nigde verlaat je de hoofdbaan 805 Kayseri – Nigde en sla je naar links af richting Camardi. Deze weg leidt je naar en langs het Aladag gebergte. Volg het bord met vermelding Demirkazik Mountain and Ski Centre. Een smalle weg loopt door het gelijknamige dorp en brengt je bij het skicentrum. Van daaruit kunnen verschillende sites worden bezocht.

6.1. Demirkazik kloof.

Net ten Noorden van het skicentrum ligt een magnifieke kloof welke je te voet kan onderzoeken. Parkeer je wagen aan de ingang en start de expeditie. Zonder heel diep de kloof in te trekken kan je fantastische waarnemingen verrichten.

Waarnemingen : *Lammergier, Steenarend (Baltsend – Op nest), Rotszwaluw, Rotskruiper, Rotsklever, Alpenkraai, Sneeuwvink.*

6.2. Omgeving skicentrum.

De weg die vlak bij het skicentrum vertrekt leidt je in het hooggebergte. Het is ook deze weg die je moet volgen om op de plateaus te geraken om kaspisch berghoent te kunnen waarnemen. Omdat ik pas hersteld was van mijn beenbreuken en omdat onze pa richting tram 6 schuift besloten we de « easy way up » te nemen. Dat wil zeggen dat we de klim naar het hooggebergte maakten onder leiding van een gids (Hasan Safak) én met de tractor.

Waarnemingen : *Steenarend, Grauwe kiekendief, Kaspisch berghoent, Steenuil, Strandleeuwerik, Steenheggemus, Finsch' tapuit, Rode rotslijster, Belflijster, Rotskruiper, Rotsklever, Alpenkraai, Alpenkauw, Roodvoorhoofdkanarie, Rode woestijnvink, Sneeuwvink, Grijsze gors.*

6.3. Omgeving Pension Safak.

In de omgeving van het pension loopt en riviertje en liggen enkele boomgaarden. We bezochten deze plaats in afwachting van ons diner.

Waarnemingen : *Syrische bonte specht, Nachtegaal, Fluiters.*

7. Nigde.

Op aanraden van enkele Finse birders bezochten we het meer rond de stad Nigde. Volgens hen zat er sinds enkele dagen een kroeskoppelikaan en werd je als vogelaar in de omgeving enthousiast onthaald. Zo werden zij door de politiecommissaris zelf rondgeleid. Het meer ligt ingesloten door de ring om Nigde. Ook hier is improvisatie de beste manier om deze plaats te bezoeken. Wij bezochten de Oostkant van het meer en de omliggende steppe.

Waarnemingen : *Roodhalsfuut, Geoorde fuut, Dwergaalscholver, Reigers, Lepelaar, Zwarte ibis, Casarca, Witkopeend, Schreeuwarend, Woestijnplevier, Visdief, Lachstern, Witwangstern, Witvleugelstern, Leeuweriken.*

8. Seyhan - Ceyhan Delta.

Deze delta gevormd rond de twee vermelde rivieren ligt ten Zuiden van de grootstad Adana. Wij bezochten de omgeving rond Karatas en Tuzla alsmede het kustdorpje Yumurtalik.

8.1. Yumurtalik

Via de afrit ter hoogte van Ceyhan op de autostrade E90 Adana – Gaziantep kan men naar het dorp Yumurtalik rijden. Vanuit dit dorp heeft men een prachtig zicht op de golf van Iskenderun. Wij bezochten deze plaats voornamelijk om nog wat migrerende vogels waar te nemen.

Waarnemingen : *Ooievaar, Visarend, Bruine kiekendief, Geelpootmeeuw, Reuzenstern.*

8.2. Omgeving Karatas.

Karatas is een kustdorp dat ongeveer 50 Km ten Zuiden ligt van Adana. Via Adana stad kan men, mits enige concentratie de weg naar dit dorp vinden. Ten Noorden van dit dorp liggen enkele rietvelden die het bezoeken waard zijn. Ook de omliggende akkers en kanalen zijn het exploreren waard. We brachten ook een kort bezoek aan Akyayan Golu, dit is een soort « Verdrongen Land Van Saeftinge » ten Oosten van Karatas.

Waarnemingen : Reigers, Arendbuizerd, Vorkstaartplevier, Leeuweriken, Grote karekiet, Spaanse mus, Zwartkopgors, Grauwe gors.

8.3. Omgeving Tuzla.

8.3.1. Tuzla Kreek.

Deze kreek net ten Noorden van het dorp zag er veelbelovend uit maar leverde al bij al veel minder op dan verwacht. Verder Oostelijk het gebied in rijden is mogelijk maar dan met 4-wiel aandrijving.

Waarnemingen : Woudaap, Steltkluut, Dwergstern, Witvleugelstern, Kortteenleeuwerik, Grote karekiet, Ortolaan.

8.3.2. Tuzla Slikken.

Wanneer je, komende van de kreek, door Tuzla rijdt kom je net voor het verlaten van het dorp een splitsing tegen. Bij deze splitsing ga je naar links en volg je het baantje tot voorbij een militaire post. Eens daar voorbij vind je langs beide zijden van de baan slikken en schorren welke een enorme aantrekkingskracht uitoefenen op steltlopers. Onze raad is om zoveel mogelijk « tracks » doorheen dit gebied te volgen zonder hiervan af te wijken. Let wel op : doe dit met de wagen enkel bij droog weer ! Het baantje zelf loopt tot aan de kust waar een soort spookdorpje staat. Tot voor enkele jaren deed dit onder andere dienst als research center voor de bedreigde zeeschildpad. Trouwens de volledige kustlijn van Tuzla is uitgeroepen tot National Biosphere Reserve.

Waarnemingen : Reigers, Sporenkievit, Griel, Vorkstaartplevier, Woestijnplevier, Poelsnip, Terek ruiter, Geelpootmeeuw, Dwergstern, Visdief, Witvleugelstern, Kalanderleeuwerik, Kortteenleeuwerik, Ortolaan.

8.4. Omgeving Solakli.

Het dorp Solakli ligt op de baan van Adana naar Karatas. Het is ook hier dat men de afslag naar Tuzla moet nemen. Net voorbij het dorp (richting Tuzla) zijn enkele brede goedgevulde kanalen met veel rietvegetatie. Het loont de moeite om in deze omgeving een uitstap te maken.

Waarnemingen : Smyrnaïjvogel, Arabische buulbuul, Rosse waaijerstaart, Gestreepte prinia, Europese kanarie.

9. Isikli & Durnalik.

Deze 2 dorpen gelegen ten Westen van de stad Gaziantep herbergen een aantal zeer typische soorten voor de regio en zijn een must voor elke vogelkijker.

9.1. Isikli.

Rijd via de oude baan van Gaziantep naar Bahce richting Yesilce. Net voorbij Yesilce ga je naar links. Het dorp Isikli is heel summier aangegeven. Via een kronkelende baan door de heuvels komt men in het dorp terecht. Wij parkeerden onze wagen net buiten het dorp en volgden een weg naar de vallei achter dit dorp.

De pas naar boven is vrij steil en op de top komt men op een soort maanplateau terecht (eigenaardige rotsformaties).

Waarnemingen : *Blonde tapuit, Roodstaarttapuit, Roze spreeuw, Blauwe rotslijster, Rotsklever, Orpheusgrasmus, Smyrnagors.*

9.2. Durnalik.

Iets verder langs de oude baan van Gaziantep naar Bahce komt men aan de rechterzijde een kalksteengroeve tegen. Recht daar tegenover staat het dorpje Durnalik aangegeven. Net voor het dorp zie je op de rechterzijde een groene vallei. Parkeer je wagen en start een wandeling door deze vallei. Wij volgden een heel eind een (soms geïmproviseerde) weg en kwamen zo uit op het plateau waar Dave Gosney in zijn film « Gosney in Turkey » de bleke rotsmus zag.

Waarnemingen : *Arendbuizerd, Aziatische steenpatrijs, Bijeneter, Perzische roodborst, Rosse waaiersaart, Orpheusgrasmus, Grote vale spotvogel, Grauwe vliegenvanger, Bonte vliegenvanger, Roodkopklauwier, Rotsklever, Grote rotsklever, Rouwmees, Bruinkeelortolaan, Smyrnagors, Zwartkopgors.*

10. Birecik & Halfeti.

Het meest Oostelijke punt van onze reis. Birecik & Halfeti zijn 2 dorpen gelegen langs de Eufraat. We volgden in hoofdzaak het kaartje van Dave Gosney maar kwamen door de voortdurende veranderingen in de omgeving soms bedrogen uit.

10.1. Birecik : Rechteroever Eufraat.

Achter Hotel Merkalim loopt een weg parallel met de Eufraat. Deze weg leidt naar een steen- en grindgroeve. Net voor deze groeve liggen een aantal rietvelden, akkers en boomgaarden waar het aangenaam vogels kijken is. De rietvelden vlak achter Hotel Merkalim zijn ondertussen verdwenen.

Waarnemingen : *Reigers, Heremietibis, Steppearend, Armeense meeuw, Zwarte frankolijn, Scharrelaar, Bijeneter, Wielewaal, Bonte ijsvogel, Ménétries' zwartkop, Gestreepte prinia, Roodmus, Grauwe gors, Zwartkopgors.*

10.2. Birecik : Heremietibis centrum & Wadi.

Dit broedvogelstation en de wadi daarachter liggen langs de linkeroever van de Eufraat en zijn duidelijk aangegeven. Volg de wegwijzers « Bald ibis breeding station / Kelaynak ». De meeste vogels vliegen nu vrij rond, slechts enkele zitten in kooien. Naast de nestkasten broeden er ook enkele exemplaren in zelfgemaakte nesten. Ze worden nog wel bijgevoerd. De wadi loopt achter dit centrum en is via de linkerkant van het centrum te bereiken.

Waarnemingen : Heremietibis, Perzische woestijnpatrijs, Scharrelaar, Bijeneter, Bonte ijsvogel, Huisgierzwaluw, Blonde tapuit, Rosse waaierstaart, Grote karekiet, Vale spotvogel, Ménétries' zwartkop, Grauwe klauwier, Rotsklever, Moabmus, Rotsmus, Zwartkopgors.

10.3. Boomgaarden ten Noorden van Birecik.

De baan die parallel loopt met de Eufraat splitst enkele Km ten Noorden van het Ibissencentrum in 2 (vlakbij een tankstation). Sla vlak na dit station naar rechts en onmiddellijk weer naar links. Dit is de oude baan naar Halfeti welke ondertussen geasfalteerd is. De boomgaarden in deze omgeving herbergen tal van leuke soorten. Ook de hoogspanningskabine (indische rotsmus) ligt langs deze weg, ter hoogte van een splitsing met een grindbaantje.

Waarnemingen : Boomvalk, Maskerklauwier, Rosse waaierstaart, Vale spotvogel, Indische rotsmus, Vale woestijnvink.

10.4. Omgeving Halfeti.

In de omgeving van Halfeti bezochten we onder andere de renvogelplaats die beschreven wordt door Gosney en het dorp zelf. Net voor de afdaling naar Halfeti heb je een heel mooi uitzicht op de kloof waarin dit dorp ligt. Door het indammen van de Eufraat kan je niet meer voorbij het dorp rijden. Het dorp Savasan is enkel nog bereikbaar per boot ! De waterstand is zelfs zodanig gestegen dat de helft van Halfeti nu permanent onder water staat. Ook andere dorpen in de omgeving zijn ondertussen geheel of gedeeltelijk onder water gezet.

Waarnemingen : Havikarend, Arendbuizerd, Steppebuizerd, Steenuil, Bijeneter, Scharrelaar, Alpengierzwaluw, Kalanderleeuwerik, Bergkalanderleeuwerik, Kleine kortteenleeuwerik, Grote gele kwikstaart, Kleine klapekster, Roodkopklauwier, Grote rotsklever, Ortolaan.

III. DAGVERSLAGEN.

1. Inleiding.

Zaterdag 4 Mei 2002, 05.45 uur. Nog steeds vroeg & donker maar met alle plezier van de wereld aan boord gegaan van het reisbusje dat ons naar de luchthaven zou brengen. Ik werd als eerste opgepikt, daarna volgde de papa. Blijkbaar was onze chauffeur de minst wakkere van allemaal daar hij links met rechts verwarde en we also via de E19 in plaats van de A12 naar Zaventem reden. Nu ja, zo vroeg op de morgen is er toch maar weinig verkeer zodat we al bij al ruim op tijd bij onze incheckbalie aankwamen. Flight & Gate werden voorafgaand gecheckt. Korte tijd nadien gaven we onze koffers af bij de balie van Austrian Airlines en deden we ons in de transitruimte te goed aan een lekkere koffie met dito koekjes. Nog even opschudding bij de pascontrole toen bleek dat mijn zakmes in de handbagage zat « verborgen ». 11 September indachtig kreeg ik omwille van deze affaire een grondige controle. Afgeven was de boodschap, in ruil daarvoor kreeg ik een ontvangstbewijs zodat ik het na onze reis gewoon zou kunnen afhalen. Net voor we aan boord gingen van ons vliegtuig maakten we nog een sanitaire stop. Boarding was om 7.15 uur, we stegen pas op om 8.00 uur omdat er zoals gewoonlijk weer een passagier te laat was. Tot aan onze eerste tussenstop te Wenen hadden we een vrij turbulente vlucht door sterke Zuidenwinden. Om 9.30 uur landden we in de Oostenrijkse hoofdstad om een klein uurtje later met een Fokker 70 richting Ankara te vliegen. Tot hiertoe was dit toestel het kleinste waar we ooit mee gevlogen hadden. In de Oostenrijkse luchthaven werden we zorgvuldig gecontroleerd zodat ik tot 2 maal toe mijn schoenen moest uitdoen omwille van het stalen karakter. De vlucht richting Ankara verliep zeer goed en snel. Enkel de landing, ingezet door de co-piloot, verliep iets minder vlot. Tot onze verbazing was de luchthaven van Ankara helemaal niet zo groot. Paspoortcontrole, Visum & het claimen van onze bagage verliep vrij snel en een half uurtje na onze aankomst stonden we buiten het luchthavengebouw. Tot mijn spijt moest ik hier vaststellen dat mijn mobiele telefoon niet geactiveerd was in dit deel van de wereld zodat hij voor de rest van de reis van weinig nut zou zijn. Er stonden mij nog 2 dingen te doen vooraleer onze ontdekkingsreis kon beginnen. Vooreerst drong ik zonder al te veel problemen opnieuw de luchthaven binnen om onze terugvlucht te bevestigen. Nadien ging ik op zoek naar een huurwagen. Dit alles terwijl de papa als een trouwe waakhond bij onze bagage bleef. Even was er paniek bij de zoektocht naar een huurwagen daar Hertz & Europcar geen wagens meer ter beschikking hadden. Budget had dit wel, de keuze werd echter beperkt tot een Renault Mégane en een Ford Focus. Na veel vijven en zessen sloten we een sluitend contract af voor € 650, daar waar we begonnen waren bij een prijs van bijna het dubbele. Om 15.45 uur (tja, we moesten onze klok weeral eens een uurtje vooruitzetten) kregen we onze nagenoeg splinternieuwe Mégane te pakken en kon Centraal en Zuid Oost Turkije ontdekt worden ...

Dag 1 : Zaterdag 4 Mei 2002.Tocht :

Ankara – Kirikkale – Kirsehir – Kayseri.

Waarnemingen Dag 1 :

Om 15.45 uur lokale tijd verlieten we Havalimani en begon onze ontdekkingstocht van en in Turkije. Bij het eerste tankstation stopten we om onze auto vol te gooien, enerzijds met loodvrije benzine (Kursunsuz) en anderzijds met de nodige eet- en drinkwaren. De ring om Ankara bestaat uit een 4-rijvaksbaan waar zeer weinig gebruik van wordt gemaakt. Toch sloeg ik erin om de afrit naar Kirikkale voorbij te rijden zodat we noodgedwongen aan sightseeing moesten doen. Dit leverde ons de eerste interessante vogel van de reis op : een **Arendbuizerd**. Een half uurtje later en enkele spookrijders en andere gevaarlijke toestanden rijker, vonden we uiteindelijk de afrit naar Kirikkale en trokken we verder het binnenland in. Een **Ooievaar** leidde het verhaal in. De tocht naar Kayseri zou volgens overleveringen slechts 3 uur in beslag mogen nemen maar niets was minder waar. Traag zwaar verkeer, een gekantelde verfrtruck en het doorkruisen van dorpen tegen lage snelheid (wegenpolitie !) zorgden ervoor dat na 2 derde van de trip de duisternis reeds begon in te vallen. Ook enkele stops om de aanwezige fauna te bekijken zijnde **Scharrelaar**, **Bijeneter**, **Kalanderleeuwerik** en **Arendbuizerd** hielpen mee aan het oponthoud. In de wijde omgeving van Kirsehir, meer bepaald tussen Akpinar en Mucur deden we de mooiste waarnemingen van de dag. Eerst zagen we een **Ooievaar** op nest met reeds 4 grote jongen, deze werd daarna gevolgd door een biddende **Slangenarend**. Onze eerste waarneming van **Zwartkopgors** was minder aangenaam. Het arme diertje vloog zich te pletter tegen de achteruitkijkspiegel van onze wagen. De inzittenden waren van dit voorval zodanig geschokt en geschrokken dat ze deze soort voorals nog niet als nieuw beschouwden. **Zwaluwen** werden in grote getale gezien, het waren vooral **Boeren** en **Huis. Kuifleeuwerik** en **Gierzwaluw** waren de luidruchtigste onder de kleintjes. Net voorbij Kirsehir stopten we om een mooie regenboog te filmen, het zou de introductie van mijn film worden. Henri zag vanuit de wagen een slanke roofvogel onze richting uitkomen en prompt werd een **Visarend** gedetermineerd. Een beter scenario kan ik mij nauwelijks inbeelden. Het onweer trok in zijn kielzog nog enkele leuke soorten mee zoals een ♂ **Wespendief** en een groepje van 5 **Ooievaars**. In de omgeving van Mucur joeg een koppeltje **Roodpootvalk** en nabij een eucalyptusaanplanting werd een **Syrische bonte specht** getikt. Algemene soorten onderweg waren **Grauwe gors**, **Gele kwikstaart**, **Grauwe klauwier**, **Kleine klapekster** en opvallend veel **Roeken**. **Raven** daarentegen waren veel schaarser. De laatste noemenswaardige waarneming van de dag was die van een schichtige **Izabeltapuit**. Zoals reeds gezegd werden de laatste 60 kilometer van de tocht in de duisternis afgelegd. In Kayseri werd na een korte omzwerving een hotel gevonden. Aan de geliefden werd via vaste telefoon gemeld dat de mobiele niet werkte. Een verkwikkende ijskoude douche kon de slaap niet weghouden en bijgevolg lagen we tegen middernacht in slaap. Tijdens de nacht werden we een aantal keer gewekt door één steeds terugkerend of enkele voorbijtrekkende onweders.

☺ Belangrijkste waarnemingen :Algemeen :

Ooievaar, Torenvalk, Grauwe gors, Grauwe klauwier, Kleine klapekster.

Ankara → Kayseri :

Slangenarend, Visarend, Arendbuizerd, Wespendif, Roodpootvalk, Scharrelaar, Bijeneter, Syrische bonte specht, Kalanderleeuwerik, Izabeltapuit, Roek.

Foto Wim Deloddere : Visarend.

Dag 2 : Zondag 5 Mei 2002.Tocht :

Kayseri – Sultan Marshes – Aladag Mountains.

Waarnemingen Dag 2 :

Ondanks de volle reisdag van gisteren en het laat gaan en slechte slapen van deze nacht was er helemaal geen sprake van uitslapen. Na alweer een ijskoude douche vertrokken we om 20 over 6 naar ons eerste waarnemings- en natuurgebied : de Sultan Marshes. Het weer zat alleszins mee want de donderkoppen van gisteren hadden plaats moeten maken voor een glimmende zon. We rekenden op ongeveer een uur om op onze bestemming te geraken. Door de vele stops die we maakten kwam er van dat uur niets in huis. Tja, de vogelrijkdom is hier dan ook zo groot dat je dat zomaar niet aan je kan laten voorbijgaan. **Ooievaar** leidde net zoals gisteren de dag in. Een eerste stop voor een zittende **Arendbuizerd** was het signaal om verrekijker, telescoop en camera boven te halen. Ook in Turkije genieten ze blijkbaar van hun zondagsrust daar er heel weinig verkeer te bespeuren viel in deze vroege uren. Voor ons een ware droom, bij elke stop konden we korte en leuke excursies maken. Zulk een excursie leverde een schitterende waarneming op van een ♀ **Sperwergasmus**. Verder zagen we **Sperwer**, **Merel** (niet echt soorten waar we op zoek naar waren), **Syrische bonte specht** en een koppeltje **Izabeltapuit**. De andere stops leverden voornamelijk **Scharrelaar**, **Kleine klapekster**, **Grauwe klauwier**, **Grauwe gors & Zwartkopgors** op. Al deze soorten leken ons ongewoon talrijk, om van **Izabeltapuit** nog maar te zwijgen. Soorten die nog volop aan het doortrekken waren, waren **Zomertortel** en **Bijeneter**. Zo zagen we van eerstgenoemde verschillende groepjes foerageren in graan en andere velden. Van laatstgenoemde zagen we verschillende groepen overvliegen, dit zou zo gans de reis blijven. Bij een korte stop nabij een broedplaats van deze prachtig gekleurde vogels zagen we baltsgedrag en werden vlijtig nesten uitgegraven. Enkele **Rotsmussen** waren het laatste wapenfeit. Vanop deze plaats zagen we de borden met vermelding Sultan Sazligi zodat we niet ver van onze eerste bestemming konden verwijderd zijn. We reden het dorp Ovaciftlik binnen en sloegen in het centrum af naar links. Eigenlijk stelt het dorp niets voor en moet je gewoon de eerste en enige afslag naar links tussen de huizen nemen. Op het einde van deze weg staan enkele pensions / restaurants. We parkeerden onze wagen en kamden kortstondig de buurt uit. Een zingende **Hop** en een **Grasmus** waren nieuw voor de reis. Enkele minuten later werden we benaderd door een vriendelijke Turk waar we informatie betreffende rondleidingen in en om de marshes aan vroegen. Een eerste grote ontgoocheling konden we niet onder stoelen of banken steken wanneer bleek dat er geen boottochten werden georganiseerd omwille van de te lage waterstand van het meer. In plaats daarvan werd ons een safaritocht van € 80 aangeboden. Omdat dit enerzijds niet in ons budget en reisschema was ingecalculleerd en omdat anderzijds geen garanties van zogenaamde « target species » konden gegeven worden besloten we om zelf het gebied uit te kammen.

Enkele **Blauwe reigers**, 4 **Koereigers**, maar vooral een baltsende **Izabeltapuit** zorgden voor animo tijdens de eerste 100 meter van onze wandeling. Tussen de vele en vaak tamme siesels (grondeekhoorns) liepen enkele **Kleine kortteenleeuweriken**. **Sperwer** kwam hier op zoek naar zijn prooi en **Kievit** vloog hoog over, net zoals wij was ook hij op zoek naar water. In de verte zagen we af en toe een **Kleine zilverreiger** opvliegen en joegen verschillende **Bruine kiekendieven**. We beseften dat het hopeloos was om in deze omgeving naar water te zoeken zodat we noodgedwongen onze grenzen moesten verleggen. We reden het dorp Ovaciftlik weer uit en reden verder richting Yahyali. Na wat heen en weer gerij vonden we uiteindelijk een weg die ons tot tegen de groene rietvelden en het blauwe water kon brengen. Deze weg konden we enkel te voet betreden zodat er een flinke wandeling in het verschieft lag. Tijdens deze tocht doorkruisten we verschillende velden en zoutvlakten waarvan degene die het dichtst bij het marsh lagen de modderigste waren. **Balkankwikstaarten** vergezelden ons de hele tijd en tegen de rietkant zaten enkele mooie foeragerende **Roodkeelpiepers**. We moesten spijtig genoeg vaststellen dat het meer van weleer zijn uitstraling volledig verloren had. Er was eigenlijk nog maar sprake van een plas. Aan vogels was er weliswaar geen gebrek, honderden **Witvleugelsterns** en tientallen **Witwangsterns** patrouilleerden over de riet- en watervelden en dit in volle zon, een prachtige ervaring. De talrijk jagende **Bruine kiekendieven** waren een handige hulp daar zij continu groepen vogels op de wieken joegen. Meestal waren het **Purperreigers**, **Ralreigers** en **Kleine zilverreigers**. Ook hun neefjes **Blauwe reiger**, **Grote zilverreiger** (3) en **Kwak** (2) waren van de partij. Op het water zelf zaten hoofdzakelijk **Meerkoeten** met her en der groepjes **Krooneend**. **Dwergaalscholvertjes** kwamen van eender welke hoek aangevlogen en zaten op de kleine eilanden hun doorweekte verenpakjes te drogen. Gevolgd door een troep kinderen zetten we onze wandeling langs de rietkraag verder. Het continu getier en geroep van deze bende was natuurlijk niet echt bevorderlijk voor onze waarnemingskansen. Rietvogels zoals **Grote karekiet**, **Kleine karekiet** en **Snor** werden meestal gehoord, dit in tegenstelling tot **Zwartkoprietzanger** en **Baardman** die zich uitstekend lieten bekijken. De enige steltloper in het gezelschap was een **Tureluur**. Omdat de rest van het gebied was afgesloten en omdat de bende iets te opdringerig werd besloten we deze plaats te verlaten. Onze inspanning werd nog een laatste maal beloond met een groep van 25 **Zwarte ibissen** en 11 voorbijvliegende **Lachsterns**. Beide groepen werden vereeuwigd op de gevoelige beeldband.

Veel meer had deze omgeving ons niet meer te bieden zodat we ervoor kozen om op ons gemakje richting Aladag mountains te trekken. Geflankeerd door **Ooievaar** en **Kalanderleeuwerik** reden we terug naar de hoofdbaan, alwaar een **Arendbuizerd** hoogte probeerde te winnen. De korte tocht langs de hoofdbaan leverde, behalve enkele **Vale spotvogels** en 3 **Duinpiepers**, geen nieuwe soorten op. Net voor Nigde draaiden we naar links een secundair baantje op en reden we richting Aladag gebergte. In een klein uur tijd veranderde de omgeving en het weertype volledig. Zware bewolking trok laag en langzaam over de besneeuwde bergtoppen.

De verandering van habitat leverde ons natuurlijk ook de nodige nieuwe vogelsoorten op. **Bonte kraai** was er zo eentje van. Een stop bij een kabbelend beekje dat parallel liep met de bergen bleek een drinkplaats te zijn voor tal van kleinigheden. Zo kwamen **Ortolaan** en **Grijze gors** hier hun dorst lessen, waarschijnlijk in het territorium van een **Grote gele kwikstaart**. Een zingende **Koekoek** was eigenlijk de oorzaak van deze stop. Enkele Finse birders gaven ons interessante info in verband met een Raptor Watch Point nabij het kasteel van Toprakkale en vogelsoorten in de omgeving van Birecik en Halfeti. Wij bedankten hen daarvoor hartelijk met een ♂ **Rode rotslijster**.

Omdat onze slaappleaats voor vannacht reeds was vastgelegd in Safak Pension gingen we een eerste indruk opdoen in de omgeving van het skicentrum van Demirkazik. Omdat ik (of was het mijn vader, daar zijn we nog altijd niet uit) het boekje van Gosney had mislegd waren we volledig aangewezen op onze geheugeninhoud om de belangrijkste plekken terug te vinden. Nu ja, zo moeilijk bleek dat nu ook weer niet te zijn daar deze plaatsen in vrijwel elk reisverslag staan beschreven. De eerste plaats die we aandeden was meteen ook de spectaculairste : de kloof te Demirkazik. Je moet er gewoon voor gestaan hebben wil je begrijpen waarover ik spreek. De vogelsoorten zijn een stuk makkelijker voor te stellen. We parkeerden onze wagen aan de ingang van de kloof en gingen onder dreigend regenweer naar binnen. Algemeen waren **Alpenkraai**, **Rotszwaluw** en **Zwarte roodstaart**. Hoe verder we de kloof ingingen hoe meer vogels er aan onze lijst konden toegevoegd worden. De eerste verwennerij begon met een baltsend koppel **Steenarend**. Geregeld gleden zij van richel naar richel, soms met de klauwen in elkaar verstrengeld. Uiteindelijk gingen ze elk hun weg, eentje ging op jacht en de andere, waarschijnlijk het ♀, ging op nest zitten. Veel verder dan 300 meter gingen we de kloof niet in omdat we het weer niet echt vertrouwden. Terwijl onze pa een babbeltje aan het slaan was met een would-be gids, merkte ik hoog in de kloof een andere raptor op. Heel snel werd duidelijk dat het om een **Lammergier** ging. Wanneer hij samen met een van de **Steenarenden** uit beeld verdween besloten ook wij om de kloof en de would-be gids te verlaten. Op onze korte terugtocht zagen we vele **Braamsluipertjes** die ongeveer elk bosje in de kloof bevolkten, terwijl bijna elke grote steen een **Tapuit** verwelkomde. Een witte fladdering bleek een **Sneeuwvink** te zijn die enkel ik kon waarnemen. Net voor we de kloof uit waren zagen we een koppel **Rotskruiper**, die gescheiden waren van kloof en bed. Toen zij elk afzonderlijk werden gefilmd hadden we een auditieve waarneming van **Rotsklever**. Een korte maar krachtige sanitaire stop werd gemaakt in een hoger gelegen grot welke een uitstekende schuilplaats was om **Sneeuwvink** van dichtbij te bekijken. Zij werden nu ook op de lijst van mijn vader bijgezet. Achteraf kregen we het gevoel alsof de kloof al haar geheimen in één bezoek wou prijsgeven.

Vervolgens trokken we richting skicentrum om daar en in de omgeving van het voetbalveld te gaan vogelen. Er werd geopteerd om de steile weg naar boven te bewandelen, zo konden we ons ongeveer voorstellen hoe onze tractorrit er van morgenochtend zou uitzien. De weg werd ongeveer een 2-tal kilometer gevolgd mede omdat de vogels Hansje en Grietje met ons speelden. Het was vooral ik die telkens de eindmeet verlegde. Aan het skicentrum zelf zaten een **Witte kwikstaart** en onze enige **Roodborsttapuit** van de reis. Beide vogeltjes zaten er nog toen we terugkeerden. Onze eerste halte aan een overlopende drinkbak gaf ons zeer dichte views van verschillende **Sneeuwvinken**, die eens ze gevonden waren bijzonder talrijk bleken te zijn in Demirkazik. 3 Kleine donkere vogeltjes werden gedetermineerd als **Roodvoorhoofdkanaries**, het gaf ons een stimulans om verder te stappen. **Tapuiten** waren werkelijk ontelbaar. Nog geen 50 meter verder hadden we een korte maar perfecte waarneming van een ♂ **Finsch' tapuit**, de lijst met nieuwe soorten werd alzo verder aangevuld. Een zwarte paal was ons volgend einddoel. Vanaf hier hadden we een mooi uitzicht op de vallei en dikten we onze vakantielijst nog aan met een koppeltje **Blauwe rotslijster** en enkele **Strandleeuweriken** van de ondersoort penicillata. Op de terugweg werden geen nieuwe soorten meer gezien, de **Steenarend** liet zich nog geregeld bewonderen alsook vele **Sneeuwvinken**, 8 **Roodvoorhoofdkanaries**, 3 **Strandleeuweriken** en enkele **Braamsluipers**. Aan de wagen zaten wat **Distelvinken** en hoorden we het melodieuze lied van de **Boomleeuwerik**. Het was ondertussen 17.00 uur geworden zodat we besloten om onze vertrekken in Pension Safak te gaan inspecteren. We werden zoals overal in Turkije vriendelijk ontvangen door Hasans broer, welke leerkracht is in het dorp. In het knusse huis werden we bediend met thee en koekjes en bespraken we in het bijzijn van de Safak broers onze tocht in de bergen van morgen. We hadden gekozen voor de « easy way up » daar ik nog maar net hersteld was van mijn beenbreuken en omdat onze pa richting tram 6 schuift. Een lekkere warme douche was een aangename maar welkome verrassing terwijl onze maaltijd (keuze tussen vis en kip) werd bereid. Net voor het eten maakten we nog een korte wandeling in de omgeving van het pension, in de boomgaarden nabij een riviertje. **Nachtegaal**, **Vink**, **Groenling** en **Distelvink** zongen hier uit volle borst. **Kool-** en **Pimpelmeesjes** trokken gezamenlijk op, dat deden ook de vele **Zwartkoppen**, **Tijftjaffen** en **Fitissen** die ongetwijfeld nog op trek waren. Een wel zeer geel exemplaar werd gedetermineerd als **Fluiter**. Onze maag begon hier alleen nog maar meer van te grollen en de lekkere maaltijd werd dan ook in een mum van tijd verorberd. De wekker werd gezet om 4.00 uur zodat lang opblijven uitgesloten was. Morgen zouden we immers onze dauwtocht naar de hoogplateaus in het Aladag gebergte maken.

☺ Belangrijkste waarnemingen :Algemeen :

Ooievaar, Torenvalk, Scharrelaar, Bijeneter, Balkankwikstaart, Kalanderleeuwerik, Kleine kortteenleeuwerik, Izabeltapuit, Grauwe klauwier, Kleine klapekster, Zwartkopgors, Grauwe gors.

Kayseri → Sultan Marshes :

Arendbuizerd, Hop, Sperwergrasmus, Rotsmus.

Sultan Marshes :

Dwergaalscholver, Blauwe reiger, Purperreiger, Grote zilverreiger, Kleine zilverreiger, Koereiger, Ralreiger, Kwak, Zwarte ibis, Krooneend, Lachstern, Witvleugelstern, Witwangstern, Roodkeelpieper, Grote karekiet, Snor, Zwartkoprietzanger, Baardman.

Sultan Marshes → Aladag Mountains :

Arendbuizerd, Koekoek, Grote gele kwikstaart, Rode rotslijster, Vale spotvogel, Ortolaan, Grijze gors.

Demirkazik kloof :

Lammergier, Steenarend (Baltsend/Nest), Alpenkraai, Rotszwaluw, Rotsklever, Rotskruiper, Sneeuwvink.

Demirkazik Skicentrum :

Steenarend, Strandleeuwerik, Boomleeuwerik, Finsch tapuit, Blauwe rotslijster, Roodvoorhoofdkanarie, Sneeuwvink.

Pension Safak :

Syrische bonte specht, Fluiter.

Dag 3 : Maandag 6 Mei 2002.Tocht :

Aladag Mountains – Pozanti – Adana – Ceyhan – Osmaniye – Gaziantep – Birecik.

Waarnemingen Dag 3 :

Na een korte nachtrust stonden we zoals afgesproken om 4.00 uur op. Terwijl wij ons goed induffelden tegen de koude maakte Hasan thee. Op het terras keken we met ontzag de bergen in en waren we uiterst tevreden met een fonkelende sterrenhemel. Klokslag half 5 vertrokken we dan met de tractor richting hoogplateaus met als doel het kaspisch berghoën. In het boekje van Gosney stond vermeld dat de tractorrit « exceedingly uncomfortable » was en inderdaad, wij kunnen dit spijtig genoeg alleen maar bevestigen. In de omgeving van het skicentrum zat een **Steenuil**.

Strandleeuweriken werden verschillende keren waargenomen in de lichten van de tractor. De tractor bracht ons tot op een hoogte van ongeveer 2.200 meter, boven de boomgrens en op de laatste met planten begroeide plateaus. Onze eerste vogel ter plekke was een ♂ **Beflijster** en **Kaspisch berghoën** was reeds aan het roepen. Door de bijna identieke imitatie van het geluid door Hasan hoorden we in totaal 3 verschillende exemplaren roepen waarvan we er twee zagen. Het dichtste exemplaar werd gefilmd door de lens van de telescoop. Met temperaturen net onder het vriespunt waren we genoodzaakt om in de omgeving rond te wandelen om koude te vermijden. Zowel **Alpenkraai** (kleine groepjes) als **Alpenkauw** (één grote groep) werden in deze onherbergzame streek waargenomen. **Tapuit**, **Zwarte roodstaart** en **Sneeuwvink** waren veruit het talrijkst. 2 ♂♂ **Rode rotslijster** voerden continu baltsvluchten uit onder het goedkeurend oog van een ♀. Terwijl de zon verwoede pogingen deed om boven de bergtoppen uit te komen verwarmden wij ons aan zelfgemaakte vuurtjes. Een overvliegende **Rotskruiper** deed ons eventjes de koude vergeten. 6 **Roodvoorhoofdkanaries** vlogen voorbij terwijl twee groepjes **Rode woestijnvink** (4 & 5 exemplaren) vrij hoog bleven. Stilaan begon de zon zijn opmars en werd de vallei uit zijn schaduw gelicht. Wij daarentegen zaten vlak onder de bergtoppen en moesten bijgevolg het langst wachten om het warme licht op onze gezichten te voelen. **Rotsklever** probeerde net zoals gisteren enkel auditief op onze lijst verzeild te geraken maar dat was zonder Henri gerekend. Uiteindelijk zaten er 2 exemplaren niet ver van elkaar verwijderd. Als klap op de vuurpeil landden 2 **Steenheggemusjes** vlak achter onze rug en konden ze bijgevolg beeldvullend bekeken en gefilmd worden. Een derde vogel zat iets verder maar was duidelijk niet geïnteresseerd in een filmcarrière. De zoektocht naar zijn neefje, alpenheggemus, draaide op niets uit zodat we de bittere smaak van een misser ook eens proefden. Nu ja, vergeleken met de andere waarnemingen van deze morgen was deze smaak eerder bitterzoet.

Om half 9 stond de zon reeds boven de bergtoppen te glunderen en bespraken we de mogelijkheden met Hasan. We hadden de keuze om samen met hem en de tractor terug naar beneden te gaan via dezelfde weg of we konden de afdaling te voet via de kloof ondernemen. Aangezien onze lijst met vogels uit dit gebied zo goed als vervolledigd was kozen we voor de eerste oplossing. De **Kaspisch berghoenders** waren nog steeds aan het roepen toen we de plaats verlieten, zij het nu van hogerop. Ook **Aziatische steenpatrijs** liet van zich horen en rond de bergtoppen scheerden enkele **Alpengierzwaluwen**. De terugtocht was net zoals de heentocht alles behalve. Er werden nog enkele **Roodvoorhoofdkanaries** en **Grijze gorzen** meegepikt en net voor het skicentrum zat het koppel **Steenarend** op een rotskam romantisch naast elkaar. Vader had daar allemaal weinig oog voor en wilde liefst zo rap mogelijk van het landbouwvoertuig af geraken. Net buiten Demirkazikdorp trok een prachtig ♂ **Grauwe kiekendief** voorbij. Nog natrillend van het tractoravontuur nuttigden we een uitgebreid ontbijt in het pension. Ik probeerde tevergeefs een e-mail naar België te sturen om enkele mensen op te vrolijken maar faalde in dit opzet. Na ondertekening van het gastenboek en betaling van ons verblijf en begeleide tocht naar het hooggebergte namen we afscheid van de vriendelijke familie Safak.

Onder een stralende zon begonnen we aan onze tocht richting Seyhan – Ceyhan delta, onze volgende vooropgestelde reisbestemming. In de omgeving van Camardi zagen we **Arendbuizerd** en **Boomklever**. Via Pozanti en een werkelijk prachtige omgeving met bossen en bergen daalden we langzaam maar zeker af richting kust. In de omgeving van Adana apprecieerden we de aanwezigheid van de airconditioning in onze wagen. Het kwik was ondertussen gestegen tot 30°C, in vergelijking met de -2°C van vanmorgen kan dit tellen ! Op dat moment viel ook de beslissing om verder te rijden dan de bewuste delta. Het leek ons zinvoller om, met de tijdswinst die we hadden gemaakt in de bergen, door te rijden naar onze meest Oostelijke bestemming, Birecik. In Toprakkale gingen we van de autostrade en zochten we het Raptor Watch Point dat de Finnen hadden bezocht. Mogelijk zaten wij op een andere lokatie want het enige dat wij zagen was een **Arendbuizerd** en 2 thermiekende **Ooievaars**. Onze pauze werd opgeluisterd door een prachtig zingend ♂ **Zwartkoppors**. Een half uurtje later zaten we alweer tegen 120 km/uur te rijden en naderden we langzaam maar zeker ons doel. Highlights onderweg waren **Slangenarend, Arendbuizerd, Ooievaar, Klauwieren** en **Gorzen**.

Om 16.30 uur kwamen we aan in Birecik waar we een kamer namen voor 2 nachten in hotel Merkalim net voor de brug over de Eufraat. Nog enkele geschiedenislessen memoriserend begon ik stilaan te beseffen dat we ons wel degelijk in tweestromenland bevonden, eens één van de welvarendste streken in de hele wereld ! Nog te vroeg om te stoppen met vogels kijken trokken we richting Heremietibissencentrum aan de andere zijde van de Eufraat. Op een grindbank midden in de Eufraat vonden we enkele meeuwen van allerlei leeftijden. Bij nader onderzoek bleek het hier te gaan om een gemengde groep van **Geelpoot-** en **Armeense** meeuwen. Het centrum werd vrij snel teruggevonden en we waren juist op tijd ! De bewaker was net bezig met het bijvoederen van de **Heremiet-** of **Kaalkopibissen**, zodat we van close views konden genieten van deze toch wel eigenaardige vogels. Het was leuk om zien dat bijna alle vogels « free flying » waren en dat er slechts enkele in grote kooien verbleven. Nog interessanter om zien was dat er naast de vele nestkasten ook ibissen werden grootgebracht in zelfgebouwde nesten.

Terwijl we dit spektakel vastlegden op film hadden we een enig mooie waarneming van een ♂ **Moabmus** dat nestmateriaal aan het verzamelen was op nog geen 2 meter van ons verwijderd. Anyway, we kochten als souvenir een tas met de afbeelding van de bewuste ibis en verlieten het centrum. Omdat het nog voldoende licht was en omdat het heetste deel van de dag reeds voorbij was besloten we om nog een wandeling te maken in de wadi achter de kolonie **Heremieten**. Een **Grauwe vliegenvanger** zat aan de inkom kleine insecten te verorberen terwijl **Bijeneters** naar grotere porties verlangden. We waren naarstig op zoek naar de oehoe die hier verblijft maar we konden enkel zijn voederplaatsen terugvinden. De kloof op zich is heel mooi en het krioelde van de oekedoelen (kikkervisjes) in de talrijke plasjes. Ook de vogels lieten zich goed horen en zien. Talrijkst waren **Vale spotvogel** en de **Zwaluwen**. Kleinere zwaluwen waren **Huis-**, **Boeren-**, **Oever-** en **Rotszwaluwen**, de grotere exemplaren waren **Alpengier-**, **Gier-** en af en toe een juweeltje van een **Huisgierzwaluw**. In totaal zagen we van laatstgenoemde 4 beestjes tijdens onze tocht in de wadi. Een koppel **Scharrelaar** was koortsachtig in de weer om een nest te bouwen en verschillende **Rosse waaierstaarten** bakenden hun territorium af door luidkeels hun lied te verkondigen en hun staart op te steken. Water en riet versperden een verdere doorgang door de wadi zodat we besloten om even een kijkje te nemen op de plateaus erboven. **Zwartkopgors** was weer van de partij. 2 **Perzische woestijnpatrijzen** lieten zich verschalken en werden een 10-tal seconden, wat lang is voor deze soort, bekeken. Terug in de wadi zat een **Grote karekiet** in het riet samen met **Vale spotvogel**. Wat verder hoorden we een hels lawaai. Het bleken een **Ménétries' zwartkop** en een **Grauwe klauwier** te zijn die in elkaars grondgebied waren binnengedrongen. Omdat zij meer oog hadden voor elkaar dan voor de aanwezige ornithologen konden wij op ons gemakje alle kenmerken van de bewuste zwartkop op een rijtje zetten. Halverwege onze terugtocht kwamen we Ibrahim tegen die ook op zoek was naar « bubo » (lees oehoe). Een **Rotsklever** was geïnteresseerd in de bedrijvigheid van een kolonie **Rotsmussen** en een **Steppebuizerd** joeg op zijn beurt een koppel **Blonde tapuit** de daver op het lijf. Er werden nog 2 **Perzische woestijnpatrijzen** opgeschrikt in een zijwadi.

Als respect voor de ouderen liet ik de eer aan mijn vader om als eerste zijn handen in het heldere water van de Eufraat te steken. Als beloning daarvoor werd een jagende **Bonte ijsvogel** gezien, meteen het laatste wapenfeit van de dag. Het restaurant naast hotel Merkalim werd overvallen zonder rekening te houden met eender welke restrictie op gebied van lokale hygiëne en voedsel. Toeval of niet, we hebben er geen last van ondervonden. De laatste dagtaak naast het schrijven van het verslag was een bezoek brengen aan de theetuin om wat nachtroofvogels te spotten. De enige soort die we vanavond nog te zien en vooral te horen kregen was een rondvliegend koppel **Ransuil** met krijsend jong.

☺ Belangrijkste waarnemingen :Algemeen :

Ooievaar, Torenvalk, Scharrelaar, Bijeneter, Balkankwikstaart, Kalanderleeuwerik, Izabeltapuit, Grauwe klauwier, Kleine klapekster, Zwartkopgors, Grauwe gors.

Aladag gebergte hoogplateaus :

Steenarend, Grauwe kiekendief, Kaspisch berghoen, Aziatische steenpatrijs, Alpengierzwaluw, Strandleeuwerik, Steenheggemus, Rode rotslijster, Beflijster, Rotsklever, Rotskruiper, Alpenkraai, Alpenkauw, Roodvoorhoofdkanarie, Rode woestijnvink, Sneeuwvink, Grijsze gors.

Aladag Mountains → Birecik :

Slangenarend, Arendbuizerd, Boomklever.

Birecik Ibissencentrum :

Heremietibis, Vale spotvogel, Moabmus.

Birecik Wadi :

Perzische woestijnpatrijs, Alpengierzwaluw, Huisgierzwaluw, Rosse waaiersstaart, Blonde tapuit, Grauwe vliegenvanger, Ménétries' zwartkop, Grote karekiet, Rotsklever, Rotsmus.

Eufraat :

Geelpootmeeuw, Armeense meeuw, Bonte ijsvogel.

Birecik Theepark :

Ransuil.

Foto Wim Deloddere : Alpenkauw.

Dag 4 : Dinsdag 7 Mei 2002.Tocht :

Birecik – Halfeti.

Waarnemingen Dag 4 :

Zoals gewoonlijk waren we weer vroeg uit de veren zonder onze wekker te zetten. Om 5.30 uur lagen we met wijd opengesperde ogen op bed zodat we besloten om op te staan. Een half uurtje later waren we weeral bezig met onze favoriete hobby. Een bezoek aan de rechteroever van de Eufraat stond als eerste geprogrammeerd en werd ook ten uitvoering gebracht. We kenden een leuke start daar enkele **Heremietibissen** op een akker vlak achter ons hotel aan het foerageren waren zodat we ze nu ook eens in ietwat meer natuurlijke omstandigheden konden waarnemen. De kleine rietveldjes die zich vroeger achter het hotel bevonden zijn thans verdwenen. Ongeveer een kilometertje verder vonden we wel rietvelden en plasjes. De poort van dit domein stond wagenwijd open. Wij interpreteerden dat als een uitnodiging en begonnen de omgeving uit te kammen. De eerste vogels die zich luidruchtig lieten opmerken waren **Zwarte frankolijnen**. Wij slopen terug de wagen in, welke achteraf een perfecte schuilhut te bleek te zijn. Eén van de **Frankolijnen** kwam vlak voor onze Mégane op een paaltje zijn monotoon klaaglied verkondigen. In de rand werden **Ménétries' zwartkop**, **Zwartkopgors** en **Grauwe gors** gezien en gehoord. Nieuwe geluiden kwamen van **Gestreepte prinia** en van **Roodmus** welke heel vriendelijk « nice to meet you » riep. We waren wel verbaasd dit lied hier te horen, waarschijnlijk deed hij wat fuel op om nadien weer verder te trekken. De rietvelden herbergden hoofdzakelijk beide soorten **Karekiet**. **Cetti's zanger** vormde een uitzondering en werd voornamelijk auditief waargenomen. Elke keer opnieuw verschiet ik van het aantal decibels dat dit kleine vogeltje kan produceren. **Scharrelaar** en **Bijeneter** waren bezig met nesten te bouwen en / of op te knappen terwijl een koppeltje **Wielewaal** elkaar het hof zat te maken. In diezelfde boom zat een tweede **Roodmus**. De vogel was zich tegoed aan het doen aan stuifmeel van deze vruchtenboom zodat het rood merendeel bedekt was met geel, een fraai zicht. 8 **Koereigers** vlogen over de Eufraat en een **Purperreiger** zette zich pootdiep tegen één van de rietkanten. **Woudaapje** was hier vrij talrijk. Aan de oevers van de Eufraat zelf zaten enkele **Kleine zilver-** en **Blauwe reigers** te speuren naar wat lekkers. Onze terugtocht werd prachtig ingeleid met 2 overvliegende **Bonte ijsvogels** die bij het oversteken van de rivier gezelschap kregen van een derde. Onze buiken begonnen ondertussen ook lawaai te maken dus werd het tijd om te gaan ontbijten. Naast de prachtige heen en weer vliegende **Woudaapjes** werden nog **Waterhoen** en **Oeverloper** gezien. Indien we meer tijd hadden gehad zouden we verder naar de steengroeve zijn gereden, iets wat we achteraf gezien misschien beter gedaan hadden ...

Een lekker, licht verteerbaar Oosters ontbijt sterkte de innerlijke mens. De boomgaarden ten Noorden van Birecik en het dorp Halfeti waren de volgende doelen. In het dorp zelf haalden we met gemak geld uit de muur onder het nauwlettend oog van enkele **Palmtortels**.

Net voorbij het Ibissencentrum en net voor de oude baan naar Halfeti zagen we laag boven de steengroeve een verschrikkelijk grote roofvogel opdoemen. Het was een juveniele **Steppearend** die enkele ongeblikken later in de steengroeve landde. We overwogen even om terug te keren maar kwamen al snel op onze stappen terug. Wat verder parkeerden we onze wagen in de omgeving van de befaamde electriciteitskabine en gingen we op zoek naar de « geelkeelrotsmus ». We wandelden ongeveer een uur in deze boomgaarden en vonden in totaal 3 **Indische rotsmussen**, 3 keer meer vogels vergeleken met de Finnen. Een andere specialiteit van de regio was **Vale woestijnvink** waarvan 5 exemplaren werden getwicht.

Verder wemelde het hier van de **Rosse waaierstaarten**, **Grauwe klauwieren** en **Vale spotvogels**. Een tam koppeltje **Maskerklauwier** werd uitvoerig bestudeerd. Enkele **Syrische bonte spechten** stonden op het menu van **Sperwer** en **Boomvalk**. Toen de roofvogeltjes wat gingen rommelen in de boomgaard daalde de activiteit van de anderen pijlsnel naar het vereiste minimum.

Onderweg naar Halfeti werd halt gehouden bij de renvogelplaats die beschreven wordt door Gosney. De zachte glooiingen werden een anderhalf uur bewandeld maar leverden spijtig genoeg geen renvogel op. De algemene soorten waren wel van de partij. De site leverde wel een resem aan **Leeuweriken**, zowel **Kuif-**, **Kleine kortteen-**, **Kalander-** en **Bergkalanderleeuwerik** waren van de partij. Twee foeragerende **Ortolanen** deden zich tegoed aan zaadjes van grashalmen. Voor we aan de afdaling naar het dorp Halfeti begonnen scanden we de immense kloof af naar lokale specialiteiten. We zagen enkel wat ondergelopen dorpen, het werk van de nieuw aangelegde veel besproken stuwdam. Hier is het laatste woord nog niet over gezegd daar Syrië niet echt happy is met de situatie. Anyway, back to birding. We begonnen aan de afdaling naar het bewuste dorp maar moesten noodgedwongen halverwege halt houden. In de verte werden enkele rovers opgemerkt. De eerste viel nog tegen, het was een gewone **Torenvalk**, maar de twee anderen lieten ons watertanden ! Het reeds lange tijd in de buurt verblijvende koppel **Havikarend** voerde een heuse show op, nadelen waren de luchtrilling en de afstand. Enkele **Blonde tapuiten** en een roepende **Grote rotsklever** entertainden ons ook op deze plaats. Ondertussen was de temperatuur tot wel boven de 30°C gestegen en vertrokken we terug richting hotel om een siësta te gaan houden. Net voor we de wagen instapten trokken nog 5 **Steppebuizerden** en een **Arendbuizerd** voorbij. Onderweg werden nog een 10-tal overtrekkende **Steppebuizerden**, wat **Kleine klapeksters** en een koppel **Roodkopklauwier** gezien.

Terwijl de papa wat lectuur verorberde stak ik te voet de brug over de Eufraat over en ging ik op zoek naar een publieke telefoon. Ik werd daarbij aangenaam geassisteerd door een groep nieuwsgierige schoolkinderen die mij in ruil voor het wegwijs maken in Birecik city wat vragen stelden voor hun les Engels. Het thuisfront werd andermaal gerustgesteld en op de hoogte gebracht van de wijziging in het reisschema zodat ze opnieuw konden volgen waar we ons juist bevonden.

Omdat we geen risico wilden lopen om de **Grote rotsklever** te missen vertrokken we na onze middagsrust opnieuw richting Halfeti. Op de plaats waar we deze morgen de klevers hoorden roepen konden we nu 4 exemplaren waarnemen en filmen.

Het dorp Halfeti zelf is ook het slachtoffer geworden van de bouw van de stuwdam en is ondertussen half gevuld met water. Andere plekken, zoals het dorp Savasan en het kerkhof van Halfeti zijn nu enkel nog per boot bereikbaar. De verlaten moskee herbergde wel nog een **Grote gele kwikstaart**.

De terugtocht leverde behalve een **Steenuiltje** niets nieuws meer op. Aan de electriciteitskabine werd nog kort halt gehouden om een laatste blik op de **Indische rotsmus** te werpen. Om in schoonheid af te sluiten bezochten we ook deze avond de wadi achter het Ibissencentrum. Alle soorten van de dag daarvoor waren op dezelfde plaatsen en min of meer in dezelfde aantallen aanwezig op de **Zwaluwen** na. Het hoogtepunt van deze tocht waren twee kibbelende **Rosse waaierstaarten** en een koppel **Perzische woestijnpatrijzen**. Nabij de uitgang joeg een **Boomvalk** en cirkelde een **Arendbuizerd** in een diepe V. Toen we onze wagen wilde instappen werden we door een groep vriendelijke Turken aan de oever van de Eufraat uitgenodigd om te aperitieven. We gingen op deze uitnodiging in en laptten alweer onze laars aan alle hygiënische voorschriften. We aten gezamenlijk vlees, groeten en vruchten uit één kom en voelden ons de koning te rijk. Met hand en tand legden we uit waar we vandaan kwamen en wat we kwamen doen. Toen we over de stuwdam begonnen te praten bleek één van de aanwezigen een soort supervisor te zijn geweest tijdens de bouw ervan. Hoe graag ik ook het onderonsje zou willen filmen, het kwam er niet van. Enerzijds omdat de politiecommissaris aanwezig was en anderzijds uit respect voor de uitnodiging. Drie kwartier later trokken we terug de brug over en vulden we onze maag een laatste keer in het restaurant naast ons hotel. Toepasselijk werd een **Nachtreiger** gezien net voor het invallen van de duisternis. De waarnemingsavond werd opnieuw doorgebracht in de theeparken. Een Turk probeerde een groep Duitse vogelkijkers wijs te maken dat het krijsende **Ransuiljong** de gestreepte dwergooruil was, maar wij ontnuchterden hen algauw. Er werd in het aanpalende park nog wel een **Dwergooruil** gehoord en nadien ook gezien in het licht van de straatlantaarns, helaas zonder strepen.

Foto Wim Deloddere : Palmtortel.

☺ Belangrijkste waarnemingen :Algemeen :

Torenvalk, Scharrelaar, Bijeneter, Grauwe klauwier, Kleine klapekster, Vale spotvogel, Zwartkopgors, Grauwe gors.

Birecik Rechteroever Eufraat :

Heremietibis, Koereiger, Purperreiger, Woudaap, Steppearend, Zwarte frankolijn, Bonte ijsvogel, Wielewaal, Gestreepte prinia, Ménétries' zwartkop, Grote karekiet, Cetti's zanger, Roodmus.

Birecik Centrum :

Palmtortel.

Birecik Ibissencentrum :

Heremietibis, Vale spotvogel, Moabmus.

Birecik Wadi :

Perzische woestijnpatrijs, Rosse waaiersaart, Blonde tapuit, Grauwe vliegenvanger, Ménétries' zwartkop, Grote karekiet, Rotsklever, Rotsmus.

Eufraat :

Kleine zilverreiger, Kwak, Geelpootmeeuw, Armeense meeuw, Bonte ijsvogel.

Birecik Theepark :

Ransuil, Dwergooruil.

Birecik Boomgaarden :

Boomvalk, Syrische bonte specht, Roodkopklauwier, Maskerklauwier, Rosse waaiersaart, Indische rotsmus, Vale woestijnvink.

Halfeti Kloof :

Havikarend, Arendbuizerd, Steppebuizerd, Alpengierzwaluw, Kalendarleeuwerik, Bergkalendarleeuwerik, Kleine kortteenleeuwerik, Grote gele kwikstaart, Blonde tapuit, Grote rotsklever, Ortolaan.

Dag 5 : Woensdag 8 Mei 2002.Tocht :

Birecik – Gaziantep – Durnalík – Isikli – Ceyhan – Yumurtalik – Adana – Tuzla – Karatas.

Waarnemingen Dag 7 :

Pas om 6.15 uur opgestaan. Een bewolkte morgen was de oorzaak van dit late opstaan omdat we dachten dat het nog duister was. Klokslag 7 uur werd ons verblijf betaald en trokken we naar Durnalík & Isikli. Volgens overleveringen zouden deze dorpen in één van de beste vogelgebieden van Turkije liggen. Via de traditionele soorten en de stad Gaziantep kwamen we al vrij snel in de buurt van deze dorpjes. Uitzondering vandaag was een **Hop**, een soort die we veel meer hadden verwacht. Eerst werd Durnalík bezocht. We stopten in de omgeving van de drinkbak. Deze plaats is vooral in de zomer aantrekkelijk omdat er dan weinig water voorradig is zodat vele vogels hier hun dorst komen lessen. Er was deze maal weinig beweging, oorzaken hiervan waren het drukke verkeer dat van en naar de steengroeve reed en de overvloed aan water in de vallei. Onze wagen werd een eindje verder aan de ingang van de vallei geparkeerd. De eerste vogels die ons kwamen begroeten waren **Rouwmees** en een koppel **Perzische roodborst**. Gepakt en gezakt gingen we op verkenning. Het groene gedeelte leverde voornamelijk **Rouwmezen** op, zij werden mooi aangevuld met **Bruinkeelortolaan**, **Smyrnagors** en vele **Perzische roodborsten**. De vallei lostte nu reeds haar verwachtingen in. Halverwege onze tocht zaten een **Bonte** en een **Grauwe vliegenvanger** samen in een eenzame eik. **Orpheusgrasmus** en **Grote vale spotvogel** lieten zich slechts sporadisch opmerken, dit in tegenstelling tot **Zwartkoppors**, **Zwartkop** en **Braamsluiper** die we overal te horen en te zien kregen. Iets verder aan een bronnetje verfristen we ons een beetje en scanden we de bergtoppen af. Thermiekers zoals **Arendbuizerd**, **Steppebuizerd** en **Torenvalk** konden niet aan ons oog ontsnappen. Gedurende de wandeling trokken verschillende groepen **Bijeneters** over. Op een gegeven moment was er van een pad niet veel sprake meer en vonden we er zelf één uit. Het leidde ons wel tot boven. Hoe hoger we gingen hoe meer **Grote vale spotvogels** we zagen. Op het plateau kozen we een rustplaats uit om vandaar enkele korte excursies te maken. De eerste uitstap was naar een boomgaard waar verschillende **Roodkopklauwieren** aan het zingen waren en waar we een zeer autoritaire **Perzische roodborst** soortgenoten en andere zangers uit zijn territorium zagen verdrijven. Tussen de rotsen achter ons zaten enkele koppels **Grote rotsklever** en wat **Smyrnagorzen**. Enkele **Aziatische steenpatrijzen** werden ontdekt maar van roodstaarttapuit en bleke rotsmus was geen spoor te bekennen. Het weer wist niet goed welke kant het moest opgaan. Eerst kregen we wat druppels gevolgd door een helder zonnetje welke op haar beurt werd vervangen door een waterzon. Wij pasten ons initieel telkens aan de nieuwe weersituatie aan maar hielden hier al vrij snel mee op. De afdaling werd aangevat met **Bruinkeelortolaan**, **Smyrnagors** en **Rosse waaierstaart** in ons kielzog. Omdat ik vond dat we een behoorlijk goede score hadden behaald en omdat Isikli ons niet echt veel meer te bieden zou hebben overwoog in even om dit dorp niet meer te bezoeken. Het was vader die mij op andere gedachten bracht welke achteraf een goede zet bleek te zijn.

Om het dorp Isikli te bereiken moesten we een eindje terugrijden richting Gaziantep. Net zoals Durnalik ligt dit dorp ook verscholen in de groene heuvels. We volgden de aanwijzingen uit verschillende verslagen, welke allen verouderd waren. Net buiten het dorp zetten we de wagen aan de kant en bewandelden we een weg die op niets uitkwam. Enkele nieuwsgierige Turken hielden ons doen en laten nauwkeurig in het oog, tot we riepen dat we naar « kus » (vogels) kwamen kijken. Via een aantal crossovers waar onze pa niet al te gelukkig mee was kwamen we eindelijk op het pad dat boven het dorp loopt. Onze beloning voor deze zoektocht was een prachtig baltsende **Orpheusgrasmus**. De steile klim naar boven liet weinig aan vogels kijken toe, sporadisch werden enkele soorten opgemerkt waarvan een **Rotsklever** op nest de beste waarneming was. Aan de ingang van het maanplateau hield Henri het voor bekeken en zette zich neer. Overtuigd dat er verder veel meer te beleven viel stapte ik het plateau binnen. Ik was maar 50 meter weg toen vader riep dat hij een speciale tapuit had gezien, door het lawaai was het beestje toen ik daar aankwam natuurlijk verdwenen zodat we het als **Blonde tapuit** catalogeerden. Deze vogeltjes waren hier trouwens verschrikkelijk talrijk. Ik begon aan een redelijk lange wandeling in het maanlandschap en zag vele **Smyrnagorzen**, een koppel **Rostklever** van elke soort en enkele baltsende ♂♂ **Blauwe rotslijster**. Terug aan de ingang groepeerden we ons opnieuw en zagen we voor een tweede keer de bewuste tapuit. Het was geen blonde tapuit, maar een ♀ **Roodstaarttapuit** ! Van zodra we probeerden dichterbij te komen vloog het de bergen in gevolgd door haar partner waarvan we de rode staart prachtig konden zien. De afdaling werd gemaakt onder begeleiding van **Bijeneter**. In het dorp zelf hadden we een enige ontmoeting met een groep schoolkinderen. Uit elk raam van het schoolgebouw kwamen zij ons luidkeels begroeten en eventjes voelden we ons BV, of was het BT ? De terugweg had nog een aangename verrassing in petto voor ons in de vorm van een adulte **Roze spreeuw**. Moe maar voldaan verlieten we dit vogelrijk gebied en trokken we naar de volgende stop : de Seyhan – Ceyhan delta.

Om tijdverlies te beperken trokken we de autostrade op en reden we richting bewuste delta. Bij een fuelstop overvielen we het lokale winkeltje waar we prompt thee en koekjes kregen aangeboden. Verder werden langs de autostrade nog twee stops gemaakt om groepen **Ooievaar** van respectievelijk 8 en 34 exemplaren te bekijken. 2 **Slangenarenden**, 1 **Arendbuizerd** en een **Buizerd spec.** waren de laatste vogels langs de E90. In Ceyhan verlieten we de tolbaan en bezochten we het Oostelijk deel van de delta. We reden naar het dorp Yumurtalik alwaar we hoopten op nog wat migratie over de golf van Iskenderun. De electriciteitspalen langs het baantje naar Yumurtalik waren goed bevolkt met **Ooievaars**. De baai leverde qua migrerende soorten enkel een **Visarend** en wat **Bruine kiekendieven** op die net buiten de greep van een dreigend onweer bleven. Een scan over het water van de golf van Iskenderun was goed voor een jagende **Reuzenster** en enkele **Vale pijlstormvogels**. Met het slechte weer in onze achteruitkijkspiegels trokken we verder richting eindbestemming. In de chaotische stad Adana was de weg naar Karatas niet aangegeven en was het zoeken met de natte vinger. Uiteindelijk vonden we de weg door steeds baantjes te kiezen die naar het zuiden liepen. In Solakli kozen we de baan naar Tuzla, uit geraadpleegde verslagen zouden we hier immers ook overnachtingsplaatsen kunnen vinden. Ondanks het lange zoeken vonden we geen slaapplek en moesten we noodgedwongen rechtsomkeer maken naar Karatas. Papa was daar helemaal niet mee gediend en gaf mij een uurtje een « silent treatment ».

Vogels die wel een slaappleaats vonden waren 22 **Koereigers**, 1 **Kwak**, 1 **Ralreiger** en vele **Oever-** en **Boerenzwaluwen**. Nieuw waren de **Arabische** buulbuuls. Tussen Solakli en Karatas vlogen vele **Roodstuitzwaluwen** en zaten niet minder dan 4 **Arendbuizerden**. Waren zij nog op trek en zochten zij een overnachting in de buurt of waren het lokals, wie zou het zeggen ? De volgende dag zou ons wel uitsluitel brengen. We kwamen Karatas binnen in den donkere. Geen zin om op zoek te gaan naar een hotel vroeg ik aan de eerste de beste politieman in uniform wat informatie. Deze man was zo vriendelijk om in onze wagen te stappen en ons naar een pension te leiden aan het strand, al verwarde hij links en rechts met elkaar. We werden hier met open armen ontvangen, kregen een leuke kamer toegewezen en vroegen of we nog een maaltijd konden nuttigen. Dit was allemaal geen probleem en na een verfrissing zaten we met de benen onder tafel om een feestdis te verorberen. Wat later konden we geen paf meer zeggen en sloegen we nog een babbeltje met de eigenaars van het pension. Hij noemde ons « brother » met wel een heel plat accent. Wij vroegen ons af waarom maar dat werd al vlug duidelijk toen hij over de luchtmachtbasis Incirlik en zijn Amerikaanse soldaten begon. Het pension was een populaire vakantiebestemming voor de soldaten. Toen hij wist dat we vader en zoon waren wou hij zelfs voor schoon vrouwvolk zorgen. We gingen er niet op in maar hadden desondanks een lastige nacht door de vervelende muggen.

☺ Belangrijkste waarnemingen :

Algemeen :

Ooievaar, Torenvalk, Scharrelaar, Bijeneter, Gierzwaluw, Roodstuitzwaluw, Grauwe klauwier, Kleine klapekster, Zwartkopgors, Grauwe gors.

Birecik → Gaziantep :

Hop.

Durnalik :

Arendbuizerd, Aziatische steenpatrijs, Perzische roodborst, Rosse waaiersaart, Orpheusgrasmus, Grote vale spotvogel, Grote rotsklever, Roodkopklauwier, Grauwe vliegenvanger, Bonte vliegenvanger, Rouwmees, Bruinkeelortolaan, Smyrnagors.

Isikli :

Blonde tapuit, Roodstaarttapuit, Blauwe rotslijster, Orpheusgrasmus, Rotsklever, Roze spreeuw.

Gaziantep → Ceyhan :

Slangenarend, Arendbuizerd.

Yumurtalik :

Vale pijlstormvogel, Visarend, Reuzenster.

Tuzla → Solakli → Karatas :

Koereiger, Ralreiger, Kwak, Arendbuizerd, Dwergster, Grote karekiet, Arabische buulbuul.

Dag 6 : Donderdag 9 Mei 2002.Tocht :

Seyhan – Ceyhan delta.

Waarnemingen Dag 8 :

Vandaag de Seyhan – Ceyhan delta, dat wil dus zeggen soortenlijst aandikken. Om half zeven stonden we reeds te birden vlak buiten Karatas. Enkele sternachtigen boven een rietveld waren de oorzaak. Bij nader onderzoek bleken deze sternachtigen **Vorkstaartplevieren** te zijn die de rietvelden afschuimden zoekend naar insecten. Grote en kleine rietvogels waren ook van de partij. De 3 ♂ **Woudaap** kwamen op de eerste plaats gevolgd door 2 **Koereigers** en een **Kwak**. Een enkelvoudig tijlpnd geluid werd geproduceerd door een **Graszanger**. De omliggende braakliggende terreinen waren goed voor **Kuif-** en **Kalanderleeuwerik** en af en toe een **Grauwe gors** of **Klauwier**. In Solakli stopten we aan een winkeltje om de nodige voedingsstoffen aan te kopen zodat we midden in onze waarnemingsgebieden konden snacken. Net buiten Solakli werd halt gehouden bij een breed kanaal omdat ik iets vreemds had opgemerkt. De wagen werd in achteruit gezet en er werd direkt een plastic zak gedetermineerd. Aan de overzijde echter zat een **Smyrnaïjsvogel** in het hoge riet. Tja, het geluk ligt dikwijls op een klein plaatsje, latere waarnemingen op die dag zouden dit zeker nog bevestigen. Ondertussen was het al behoorlijk warm geworden en gingen we een dagje bakken en braden tegemoet. Een tweede roepende **Smyrnaïjsvogel** konden we zo maar niet laten voorbijvliegen zodat we in de nabije omgeving een wandelingetje maakten. In totaal zagen we tijdens deze tocht niet minder dan 6 zulke ijsvogels. **Rosse waaiers** werd opnieuw gefilmd en de eerste **Europese kanaries** van de reis lieten hun rinkelende zang horen. Onderweg naar Tuzla kreek werden **Gestreepte prinia** en **Arabische buulbuul** gespot. Tuzla kreek zelf was een goede plaats om te ontbijten maar de vogels waren blijkbaar gaan vliegen. Op enkele **Dwergsterns**, **Steltkluten**, **Meerkoeten** en een **Dodaars** na was hier niet veel te beleven. We probeerden tevergeefs enkele zandwegen uit maar hadden daarvoor minstens een 4 x 4 nodig. Een **Witvleugelstern**, wat **Kortteenleeuweriken** en 2 foeragerende **Ortolanen** waren hier de laatste wapenfeiten. We vonden het hier nogal flauwtjes en hoopten dat dit geen barometer voor de omgeving zou zijn. Volgende afspraak waren de mudflats net buiten Tuzla. Dit werd een paar uurtjes schitterend vogelen. Eens voorbij de militaire post beginnen de zoutvelden, kwelders, ondiepe plassen, ... en kan je je niet meer veroorloven om afwezig te zijn. De aanwezige reigers waren voornamelijk **Kleine zilvers** en af en toe een **Lepelaar**. Steltlopertjes waren voornamelijk **Kleine strandloper** en **Strandplevier**. Terwijl ik naar de met **Visdief-** en **Dwergstern**kolonie bevolkte eilandjes aan het turen was merkte mijn vader een rare steltloper op enkele meters verwijderd van onze wagen. En wat voor één ! Een **Terekrutter** mocht zich als eerste special van de dag kronen, er zouden er nog volgen. Verder leverde de mudflats enkele leuke aanvullingen van onze reislijst op met **Smient** en **Zilverplevier** in de hoofdrol.

We vervolgden onze weg en kwamen uit op het strand. Hier stond ook een soort spookdorp. Het werd ons direct duidelijk dat dit de plaats moest geweest zijn in het verleden waar men kon overnachten. Een korte pauze met pootje baden in de Middellandse zee, samen met enkele voor de golven uit rennende **Drieteenstrandlopers** was een leuke afwisseling. Overal op het strand stonden borden met de vermelding « Biopshere Reserve » waarop tal van sponsors stonden vermeld (waaronder ook het WWF). Het blijkt dat de volledige kustlijn van Tuzla beschermd is als broedgebied voor de zeldzame zeeschildpad. Een lokale boer trok zich hier weinig van aan toen hij met zijn tractor door het reservaat scheurde. Wij keerden terug en probeerden tal van zijwegen uit die ons dichterbij de vogels konden brengen. Een belangrijke opmerking hierbij is dat je steeds op de paden moet blijven en dat je deze tochten niet mag ondernemen bij regenweer of je zou wel eens voor onaangename verrassingen kunnen komen te staan. Een eerste pad leidde ons naar ondiepe plassen omzoomd met riet. **Witvleugelsterns** konden hier ook zittend worden waargenomen, een ware streling voor het oog. Er waren opvallend veel **Kemphanen** aanwezig. In een groep van een 300-tal zulke vogeltjes was er ééntje dat verschrikkelijk stiefmoederlijk werd behandeld. Het was onze tweede special van de dag en droeg de naam **Poelsnip**. Vanuit onze rijdende schuilhut hadden we een perfecte waarneming. Onder het gezang van **Veld-**, **Kuif-**, **Kortteen-** en **Kalanderleeuwerik** reden we verder het gebied in. Enkele waders die aan de lijst werden toegevoegd waren een 30-tal **Grutto's**, een koppel **Sporenkievit** en een rare plevier. Deze rare plevier kon in directe vergelijking met zijn neefje de **Strandplevier** worden ingevuld als **Woestijnplevier**, zowaar special nummer 3 van de dag. Behalve de **Poelsnip** werden al deze specials op film vastgelegd. Vogels op grote stelten waren **Blauwe**, **Purper-** en **Ralreiger**. Een groep van 8 **Kwakken** voerde een kort luchtballet op en schrikte enkele **Zomertalingen** op. Een rondrit in de zoutvlakten zorgde voor beeldvullend bewijsmateriaal van **Vorkstaartplevier**. Een koppeltje **Grielen** bleken minder welwillend. Onze airconditioning draaide ondertussen noodgedwongen op volle toeren. Bij een laatste grondig onderzoek van de ondiepe brakwaterplassen werden nog **Krombekstrandloper**, **Bonte strandloper** en **Bontbekplevier** aan de lijst toegevoegd. Een tweede **Woestijnplevier**, nu in vol zomerkleed, en nog een aantal prachtige shots van de **Terekrutter** sloten ons bezoek aan de omgeving van Tuzla af.

We lunchten op onze kamer en hielden een korte siësta om het heetste deel van de dag te overbruggen. Ik belde nog een keertje naar huis om te zeggen dat we ongeveer in de helft van onze reis zaten en haalde enkele miljoenen Turkse Lira uit de muur. De namiddag werd gependend in de wijde omgeving van Karatas. Er waren verrassend veel verschillende biotopen met elk hun eigen vogelrijkdom. Eerst verkenden we de weilanden en akkers ten Westen van Karatas. Deze gebieden herbergden voornamelijk **Leeuweriken** en **Gorzen**. Er werden in totaal 3 **Arendbuizerden** gezien zodat we er vrij zeker van waren dat het lokals waren. De enige hoogspanningsmast in het gebied was ingenomen door een koppel **Ooievaar** welke al 3 bijna vliegvlugge jongen hadden. Vervolgens reden we via een heel slecht baantje richting Yumurtalik. Een breed kanaal met brede rietkragen trok onze aandacht. We verlieten de wagen en maakten een wandeling langs de rechteroever van dit kanaal. Veel meer dan een ♂ **Woudaap** en grote groepen **Spaanse mussen** leverde dit niet op. Van **Spaanse mus** gesproken : wat verder in enkele eucalyptusaanplantingen zagen we ontelbare van die vogeltjes ! Het was de grootste kolonie die ik ooit gezien had. Honderden, mogelijk enkele duizenden zwermden hier rond.

Net voorbij dit eucalyptusbos vonden we een soort van « Verdrongen Land van Saeftinge » genaamd Akyayan Golu. Het was hier prettig vogelen. Omdat de zon bijna achter de horizon verdween konden we dit gebied slechts kortstondig bezoeken. Toch hadden we nog mooie waarnemingen van **Bruine kiekendief**, **Boomvalk**, **Ooievaar** en enkele groepen **Kleine zilverreiger** en **Ralreiger** (20-tal exemplaren samen). In de verte zagen we nog grote groepen wildfowl waarvan enkel de **Meerkoeten** met zekerheid konden worden gedetermineerd. Een Romazigeuner met vee was nieuwsgierig en kwam even poolshoogte nemen. Net als onze hoteleigenaars verwarde ook hij ons met Amerikaanse militairen. Ons diner werd op de kamer genuttigd en een scan over de baai en de zee leverde enkel nog wat ratten op.

☺ Belangrijkste waarnemingen :

Algemeen :

Ooievaar, Torenavalk, Scharrelaar, Roodstuitwaluw, Grauwe klauwier, Kleine klapekster, Zwartkopgors, Grauwe gors.

Karatas Rietvelden :

Woudaap, Kwak, Koereiger, Vorkstaartplevier, Gele kwikstaart, Grote karekiet, Spaanse mus.

Karatas Akkers & Weilanden :

Arendbuizerd, Leeuweriken.

Solakli :

Smyrnaijsvogel, Rosse waaijerstaart, Gestreepte prinia, Arabische buulbuul, Europese kanarie.

Tuzla Kreek :

Dodaars, Woudaap, Steltkluut, Dwergstern, Witvleugelstern, Grote karekiet, Ortolaan.

Tuzla Mudflats :

Reigers, Lepelaar, Smient, Zomertaling, Vorkstaartplevier, Steltkluut, Griel, Sporenkievit, Zilverplevier, Woestijnplevier, Grutto, Kemphaan, Terekruiter, Poelsnip, Strandlopers, Witvleugelstern, Leeuweriken.

Akyayan Golu :

Kleine zilverreiger, Ralreiger, Bruine kiekendief, Boomvalk, Spaanse mus.

Dag 7 : Vrijdag 10 Mei 2002.Tocht :

Karatas – Adana – Pozanti – Nigde – Capadocië – Seyfe Golu - Kirsehir.

Waarnemingen Dag 7 :

Alweer vroeg in de morgen vertrokken richting binnenland. Afgelopen nacht deels slapend en deels muggejagend doorgebracht. Onze rekening voor de maaltijd en het verblijf was gisteren al geregeld dus hoefden we niemand te wekken. In Solakli werd opnieuw proviand gekocht, nu in het winkeltje naast dat van gisteren. Er werd ons prompt een gratis ontbijt aangeboden, iets dat we niet weigerden. Enkele appelsienkisten werden omgetoverd tot stoel en tafel. Thee, confituur, honing, feta en brood werden opgediend. Het ontbijt alleen al kostte meer dan de voorraad die we kochten. Een half uurtje daarvoor hadden we opnieuw prachtige waarnemingen van 2 **Smyrnaïjvogels** in het kanaal net buiten dit dorp. De tocht naar en door Adana was nogal rommelig. Om half 8 reden we de autostrade op die we volgden tot in Pozanti. Eens te meer viel het weinige verkeer op, een droom om te rijden zowaar. Zonder problemen maakten we 2 stops langs deze autobaan, één voor een groep van 37 **Ooievaars** en één voor een **Aagier** dichtbij het einde van de tolgeweg. De secundaire weg naar Nigde zat vol met zware trucks die ons geregeld ophielden. Hier maakten we handig gebruik van om de mooie omgeving af te scannen. Er werden echter geen spectaculaire waarnemingen verricht, weer de traditionele soorten aangevuld met enkele **Hoppen**.

In Nigde vonden we vrij snel het meer. Volgens de Finnen die we afgelopen weekend ontmoet hadden zou hier een kroeskoppelikaan verblijven. We trokken zelf op onderzoek uit en konden onze reislijst onmiddellijk aanvullen met enkele podicepssoorten zoals **Fuut**, **Roodhalsfuut** en **Geoorde fuut**. We reden met de wagen een steile dijk op en bevonden ons op één van de beste waarnemingsplaatsen van het meer, vlakbij een soort stuwdam. Het riviertje links van de stuw bood een redelijk aantal jagende **Kleine zilverreigers**. Het meer en de ondergelopen weilanden rechts van de dam waren dan weer goed voor **Blauwe** en **Purperreigers** en 8 rustende **Lepelaars**. Vooral de ondergelopen weilandjes herbergden leuke soorten zoals **Zomer-** en **Wintertaling**, **Kemphaan** en **Bosruiter**. **Kokmeeuw** maakte veruit het meeste kabaal, maar ook **Witwang-** en **Witvleugelstern** lieten zich niet onbetuigd. Tussen een groepje **Visdieven** zat een **Lachstern**. De luchtrilling verplichtte ons om verder te rijden indien we goede views wilden krijgen over het tweede deel van het meer. Via een heel slecht pad, ook weer niet aan te raden bij slecht weer bereikten we de achterzijde van het meer. Zowel **Ooievaar**, **Zwarte ibis** als **Dwergaalscholver** waren ons dan al in groepjes van 3 gepasseerd. Onze wagen werd langs de kant gezet en we zochten een hoger gelegen plekje op om de lagunes aan deze zijde van het meer te bekijken. Hier kregen we eindelijk te zien waar we al een hele reis naar op zoek waren : **Witkopeend**. Uiteindelijk vonden we 5 ♂♂ die allen in de gunst probeerden te geraken van slechts 1 ♀.

Ondertussen waren we onze wagen en een kudde runderen waaronder enkele massieve stieren uit het oog verloren. Waarschijnlijk stond onze wagen in het territorium van deze beestjes en dat zou hij geweten hebben. Vooral de jonge stieren behandelden de Mégane onzacht. Om verdere schade te voorkomen ging ik in ware James Bond stijl de wagen tegemoet gewapend met enkele stenen. Via de passagiersingang kroop ik achter het stuur en sloeg ik erin om de bende weg te jagen. Onze wagen daarentegen kwam vrij gehavend uit de strijd zodat we weeral eens een plan moesten bedenken om de controle bij de aflevering ervan te omzeilen. Onze pa, nogal aangeslagen door het incident, was de eerste die ons terug op het goede spoor bracht met een waarneming van een adulte **Schreeuwend**.

Minutenlang bleef hij samen met enkele **Ooievaars** cirkelen boven het meer. Extra's op het meer waren een groepje **Tafeleend**, een **Kuifeend** en voor de eerste keer in ons leven 2 echt wilde **Casarca's**. Bij onze terugtocht langs de zanderige velden vielen de aantallen **Leeuweriken** en vooral een **Woestijnplevier** op. Waarschijnlijk zaten we midden in zijn broedplaats zodat we er best aan deden om onze weg te vervolgen wat we na het opbergen van de camera dan ook deden.

Voorbij Nigde veranderde het landschap van rotsen en steile hellingen in monotone zachte glooiingen. De korte verplaatsing naar Goereme leverde leuke raptors op zoals **Arendbuizerd**, **Slangenarend** en **Slechtvalk**. In de nabijheid van de eigenaardige geologische vormen van Capadocië werd geluncht. Omdat het gebied vooral rijk was aan toeristen en arm aan vogels namen we onze kaart van Turkije ter hand en zochten we naar een plaats waar we nog wat deftig konden vogels kijken.

Samen met het boekje van Gosney werd Seyfe Golu uitgekozen. De vogels van Capadocië waren **Alpengierzwaluw**, **Blonde tapuit** en een ♂ **Rode rotslijster**.

Onderweg naar het flamingomeer eisten opnieuw de roofvogels, met name **Arendbuizerd & Slangenarend**, de hoofdrol op. De rivier Kizilirmak had op één van zijn grindbanken een binnenlandse kolonie **Visdieven** te gast.

Net voor het meer van Seyfe kreeg een boer die zijn land aan het bewerken was af te rekenen met enkele agressieve **Witvleugelsterns** en **Zwartkopmeeuwen** van verschillende leeftijden. Het kaartje beschreven in het boekje van Gosney is heel accuraat. Bij beide waarnemingsplaatsen waren tentenkampen van Koerden opgesteld. Net zoals op alle andere plaatsen in Turkije is ook dit steppemeer aan het uitdrogen. Dit in combinatie met de opstijgende warme lucht maakte het bijna onmogelijk om vogels op het meer te determineren. Noodgedwongen lieten we onze wagen achter om alzo dichterbij het meer te kunnen komen. Enkele verdachte individuen en een kudde vee werden vol argwaan door de papa ervaren zodat hij besloot om vrij snel naar de wagen terug te keren. Ik ging dus alleen een laatste keer op vogeljacht. De brede modderige zandstrook herbergde voornamelijk steltlopertjes. **Kemphaan** en **Kleine strandloper** waren het algemeenst, af en toe verscheen een **Bonte** of een **Krombekstrandloper** in beeld en nieuw voor de reis waren enkele **Goudplevieren** en 2 **Temminckjes**. De **Bergeend** was de vogel die de kaap van 200 soorten overschreed. **Flamingo's** zaten verspreid over het hele meer en heel in de verte zaten enkele zeer grote vogels, waarschijnlijk waren het pelikanen maar de luchtrilling liet ons voorals nog niet toe om ze met zekerheid te determineren. Er werd nog een ondergelopen weilandje met enkele **Witvleugelsterns** doorkruist. Een 10-tal **Roodkeelpiepers** en wat **Balkankwikstaarten** foerageerden hier tussen het aanwezige vee.

Terug aan de wagen vertelde ik het nieuws van de pelikanen aan mijn vader zodat we besloten om nog eventjes in de buurt te verblijven. Een groep van ongeveer 50 **Roze pelikanen**, waarvan er geregeld enkele op de wieken gingen konden bij het vallen van de avond nog worden opgetekend. Terwijl de zestiende (16 !) **Arendbuizerd** van de dag laag boven de korenvelden cirkelde en een ♂ **Grauwe kiekendief** een roepende **Kwartel** het zwijgen oplegde vlogen **Casarca** en **Lachstern** de ondergaande zon tegemoet. Dit was voor ons het sein om terug te keren naar Kirsehir waar we onderdak vonden in Hotel Banana. Enkele Nederlands sprekende Turken boden ons hier een kamer aan. 's Avonds nog lekker en voor weinig geld op restaurant, met uitstekende bediening, geweest.

☺ Belangrijkste waarnemingen :

Algemeen :

Ooievaar, Arendbuizerd, Torenvalk, Scharrelaar, Grauwe klauwier, Kleine klapekster, Zwartkopgors, Grauwe gors.

Solakli :

Smyrnaijsvogel.

Adana → Pozanti :

Ooievaar, Aasgier.

Nigde :

Dwergaalscholver, Reigers, Lepelaar, Zwarte ibis, Casarca, Witkopeend, Wintertaling, Zomertaling, Tafeleend, Kuifeend, Schreeuwend, Woestijnplevier, Bosruiter, Visdief, Lachstern, Witwangstern, Witvleugelstern, Hop.

Nigde → Capadocië :

Slangenarend, Slechtvalk.

Capadocië :

Alpengierzwaluw, Blonde tapuit, Rode rotslijster.

Capadocië → Kirsehir :

Slangenarend, Visdief.

Seyfe Golu :

Roze pelikaan, Flamingo, Casarca, Grauwe kiekendief, Kwartel, Steltkluut, Kluut, Goudplevier, Krombekstrandloper, Temmincks strandloper, Zwartkopmeeuw, Lachstern, Witvleugelstern, Roodkeelpieper.

Dag 8 : Zaterdag 11 Mei 2002.Tocht :

Kirsehir – Kaman – Kulu.

Waarnemingen Dag 8 :

Onze laatste volle dag in Turkije. Vroeg opgestaan ondanks het slechte slapen van deze nacht. Deels staken we dit op de onverzorgde kamer en de badkamer met lekkende kraan. Om 6 uur waren we toch weeral op pad. Het doel van vandaag was het steppemeer van Kulu. Net buiten Kirsehir hielden we een halte in een soort oase. **Zwartkopgors** liet zich hier mooi benaderen in het prille ochtendlicht. Een (steppe)**Buizerd** zaaide paniek in het met zangvogeltjes wemelende populierenbosje en de daaraan palende boomgaarden. De rietkraag bij het beekje werd bevolkt door **Grote & Kleine karekiet**, **Cetti's zanger** en **Nachtegaal**. **Kool-** en **Pimpelmeesjes** zaten dan weer in de populieren terwijl **Vale spotvogel** en wat **Groen-** en **Distelvinken** de meeldraden van de fruitbomen aan het leegroven waren. Kortom een leuke tussenstop om de batterijen voor een laatste keer op te laden. Enkele **Steenultjes** lieten zich ook verrassen. Halverwege tussen Kaman en Kulu doorkruisten we een heel leuk gebied nabij een stuwdam. Zoals gewoonlijk werden we gelimiteerd om naar vogels te kijken omdat dit een militair gebied was. De stuwdam herbergde talloze **Huiszwaluwen** zodat we voor deze soort nog niet moeten wanhopen. Net voor het dorpje Sanisikli zagen we eindelijk onze eerste **Kleine torenvalk**. Het dorp zelf herbergde een kolonie van ten minste 20 exemplaren. Toen ik een boerderij wou benaderen om deze beestjes te filmen werd ik tot de orde geblaft en gegromd door een soort herdershond. Wel ja, we konden ook filmen van op afstand. De eigenares van de hoeve sprak vloeiend Frans en had 26 jaar in Charlesville Les Meziers gewoond, op een boogscheut van de Belgische grens. Kulu kwam in zicht en verschillende wegwijzers naar hotels stelde ons gerust qua verblijfsmogelijkheden in deze stad. Hotel Atay lag het dichtst bij het meer dus lag het ook voor de hand dat we hier zouden overnachten. Omdat we onze kamer pas 's middags konden betrekken gingen we direkt op pad. Net zoals in Tuzla was het hier ook weer improviseren geblazen. Tal van tractorwegen en velden werden doorkruist om toch maar zo dicht mogelijk bij het meer te geraken. Weer geven we hier de wijze opmerking van dit enkel te doen bij mooi en droog weer. Het zou anders wel eens dik kunnen tegenvallen. De eerste vogeltjes die onze aandacht trokken waren 3 valkjes die blijkbaar overnacht hadden op de grote kluiten van een omgeploegde akker. Het waren 2 ♀♀ en een onvolwassen ♂ **Roodpootvalk**. Van zodra we dichterbij kwamen kozen zij voor het luchtruim en begonnen zij op hun gekende acrobatische wijze te jagen. Iets verder zat een eenzame **Vorkstaartplevier** waar we eerlijk gezegd te weinig aandacht aan besteed hebben zodat we hem mogelijk als spec. moeten in de boeken zetten.

Toen we op een redelijke afstand van het meer kwamen namen we de telescoop en scanden we het gebied af. Dit leverde ons de traditionele soorten op zoals **Flamingo**, verschillende soorten **Reigers**, **Witvleugelstern**, ... Enkele steltlopers die in het oog sprongen waren **Steltkluut**, **Kluut** en 4 **Sporenkieviten**. Na deze scan kreeg ik voor het eerst deze reis een klopke van de hamer en besliste ik voor ons beiden om naar het hotel terug te keren. Natuurlijk langs een andere weg met de nodige obstakels tot gevolg. Enkele **Bruine** en **Grauwe kiekendieven** joegen wat **Kemphanen** en vooral vele **Kleine strandlopers** op de wieken. We namen voor een eerste keer afscheid van het meer met 2 overvliegende **Casarca's**.

Onze kamer was ondertussen in orde gebracht en daar was ik zeker niet rouwig om. Ik plofte mij op bed en deed een dutje. De papa ging op verkenning in de stad. Om half twee en met een helder hoofd trokken we opnieuw de wijde wereld in. Doel was nu de uitgestrekte akkers en weilanden rondom het meer. Veel leverde dit niet op, zonder **Arendbuizerd**, **Kleine klapekster** en **Scharrelaar** te kort te doen natuurlijk. Een ploegende tractor werd achtervolgd door een horde **Zwartkopmeeuwen** van verschillende leeftijden en enkele **Lachsterns**. Omdat we op deze manier knappe shots konden maken zochten we een weg dicht bij de tractor. Bijna onmiddellijk werden we door één van de boeren uitgenodigd om thee te gaan drinken in zijn geïmproviseerde verblijfsplaats. Het was een container die omgebouwd was tot leef- en slaapruijnte. Samen met hem en zijn broer hadden we één van onze tofste ervaringen van de hele reis. Met verhalen in gebarentaal en in een mengeling van Frans, Duits en Engels verloren we tijd uit het oog. Bij het verlaten van de container voelden we ons de koning te rijk en leerden we nog een lesje in gastvrijheid, nederigheid en toegankelijkheid. Met deze prachtige ervaring in het achterhoofd reden we terug naar Kulu om onze terugvlucht te bevestigen. Omdat we geen aansluiting kregen met de luchthaven van Ankara gingen we informeren bij het lokale reisburo. Hier werden we gerustgesteld en werd ons verzekerd dat we zonder problemen terug huiswaarts zouden kunnen keren.

De vooravond deed zijn intrede en we trokken voor de laatste keer richting meer. Deze keer reden we tot vlak bij de waterkant, waar we anderhalf uur verbleven. De luchtrilling was zo goed als weg en ook het zonlicht speelde nu in ons voordeel. Het meer zat vol met Dunbekmeeuwen en aan de overzijde vonden we 2 goedbevolkte kolonies met **Lachsterns**. Op het plateau zelf zwaaiden **Izabeltapuit**, **Kalander**- en **Kleine kortteenleeuwerik** de scepter. In de wand daaronder zochten **Oeverzwaluwen** een nestgelegenheid door gaten in de wand te maken. Siesels daarentegen maakten gaten van bovenuit. Wildfowl was hier zeer goed vertegenwoordigd met veel verschillende soorten. De eerste degelijke waarnemingen van **Wilde**, **Krak**-, **Slob**- en **Kuifeend** werden hier verricht. Eenden met koperen hoofden waren **Smient**, **Tafel**- en **Krooneend**. Lokale specialiteiten zoals **Witkopeend** en **Casarca** waren ook vertegenwoordigd. Enkele koppels **Grauwe ganzen** met jongen sloten het rijtje af. Alle steltlopers van vanmorgen werden op min of meer dezelfde plaatsen teruggevonden. Nieuw waren de luidroepende **Scholeksters**. De ontelbare **Witvleugelsterns** werden een laatste keer aan een grondig onderzoek onderworpen en zoals gewoonlijk sprong er ééntje uit de band. Het was een **Zwarte stern**. Na het verdwijnen van de zon achter de heuvels borgen wij ons materiaal op. Een groepje van niet minder dan 11 **Grauwe franjepoten** waaronder enkele ♀♀ in zomerkleed was de best denkbare afsluiter van de dag.

☺ Belangrijkste waarnemingen :Algemeen :

Ooievaar, Arendbuizerd, Torenavalk, Scharrelaar, Kalanderleeuwerik, Grauwe klauwier, Kleine klapekster, Zwartkopgors, Grauwe gors.

Kirsehir → Kaman :

Buizerd, Steenuil, Nachtegaal, Grote karekiet, Cetti's zanger.

Sanisikli :

Kleine torenvalk.

Kulu Steppemeer :

Dwergaalscholver, Reigers, Flamingo, Casarca, Krooneend, Witkopeend, Steltkluit, Kluit, Sporenkievit, Scholekster, Grauwe franjepoot, Dunbekmeeuw, Visdief, Lachstern, Witvleugelstern, Zwarte stern.

Kulu Akkers & Weilanden :

Grauwe kiekendief, Roodpootvalk, Vorkstaartplevier, Zwartkopmeeuw, Lachstern, Kleine kortteenleeuwerik, Izabeltapuit, Roek.

Foto Wim Deloddere : Flamingo.

Dag 9 : Zondag 12 Mei 2002.Tocht :

Kulu – Altancavik – Ankara.

Waarnemingen Dag 9 :

Ondanks de vermoedheid die sinds gisteren duidelijk zijn intrede had gedaan was er van uitslapen op deze laatste dag van de reis geen sprake. Om middernacht en om 5 uur deze morgen werden we vriendelijk gewekt door de Moëdzin, de Turkse gebedsvader. Een uurtje later lagen we toch maar naar het plafond te staren en omdat blijven liggen niet in onze natuur ligt stonden we al gauw gepakt en gezakt aan onze wagen. We overwogen nog even om tot tegen het meer te rijden maar uiteindelijk vertrokken we richting Ankara. Een ontbijt werd genuttigd in een « Petrol Ofisi ». Nog veel te vroeg om direkt richting Havalimani te rijden zochten we een soort noodoplossing om nog wat tijd te verdrijven in dit prachtige land. Op ongeveer 80 Km van onze eindbestemming vonden we een meertje in de omgeving van het dorp Altancavik. Een ideale bestemming om tijd te rekken en vogels te kijken. Het ondiepe steppemeertje was omzoomd met lage rietwallen en ongeschonden weilanden. Naast de traditionele soorten hoorden we vrijwel onmiddellijk **Zwartbuikzandhoen** roepen. Terwijl de papa bij de wagen bleef exploreerde ik de nabijgelegen weilanden richting waterkant. Het was ook hier dat ik 7 **Zwartbuikzandhoenders** opstootte, waarschijnlijk kwamen zij hun dorst lessen. Er zaten heel wat **Flamingo's** verspreid over het volledige wateroppervlak. Een diep bruin gekleurde eend, aanvankelijk voor kuifeend gehouden, bleek bij nader onderzoek een **Witoogeed** te zijn. Een andere vreemde eend in de bijt was een ♂ **Pijlstaart** welke gemakkelijker te determineren was. Terug aan de wagen hoorden we opnieuw een **Zwartbuikzandhoen** en deze keer kon « onze ouwe » de soort ook op zijn lijst zetten. Het meer werd verder afgescand met de telescoop. Twee **Kraanvogels** vlogen voorbij en landden een eind verder bij 3 soortgenoten. Eentje ervan had nog een kaneelkleurige hals en kop. Een eind verder vielen 2 opvallend kleine meeuwtjes enkele **Geoorde futen** lastig. Hun donkere ondervleugel verklapte hun identiteit. De **Dwergmeeuwen** vielen niet alleen de fuutjes lastig, ook **Zomertaling** en **Krooneend** ondergingen hetzelfde lot. Gewoontegetrouw fladderde hier en daar een **Witvleugelstern** rond. Om kwart over 9 hielden we het hier voor bekeken en konden we stilaan onze reislijst afronden. De volgende 60 kilometer bracht qua vogels niet veel meer op, op **Arendbuizerd** na natuurlijk. In Golbasi gingen we de ring om Ankara op en reden we onze laatste meters op Turks grondgebied. De bijna autoloze ring bood ons nog schitterende views van **Arendbuizerd** en een groep thermiekende **Ooievaars**. Omdat er toch bijna geen verkeer was stopten we net voorbij een brug over een rivier. De groep cirkelende **Ooievaars** kon van hier prachtig bekeken en onderzocht worden. Terwijl een deel van de groep besloot om op hun stappen terug te keren trokken de anderen door. Tussen de groep doortrekkers zaten naast de traditionele **Witte** ook enkele **Zwarte** exemplaren ! Het werd de laatste nieuwe soort van de reis.

Om de blutsen en builen die onze wagen in Nigde had opgelopen (na de encouter met enkele agressieve stieren) gedeeltelijk te verbergen lieten we de wagen van onder tot boven wassen. Aan de ingang van de luchthaven doorstonden we onze tiende politiecontrole met brio (we werden zelfs nooit tegengehouden). De wagen werd bij het verhuurkantoor afgeleverd zonder dat er opmerkingen werden gemaakt over de staat ervan. Misschien was het ons geluk dat er een andere vertegenwoordiger van dienst was. Net zoals onze reis een week geleden begon eindigt zij ook hier op de luchthaven Havalimani te Ankara. Salaam.

☺ Belangrijkste waarnemingen :

Algemeen :

Ooievaar, Arendbuizerd, Torenavalk, Scharrelaar, Kalanderleeuwerik, Grauwe klauwier, Kleine klapekster, Zwartkopgors, Grauwe gors.

Altancavik :

Georde fuut, Flamingo, Zomertaling, Witoogeend, Krooneend, Kraanvogel, Dwergmeeuw, Witvleugelstern, Zwartbuikzandhoen.

Ankara :

Zwarte ooievaar.

Ronan Felix
11 September 2002

IV. SOORTENLIJST.

1. **Fuut** *Podiceps cristatus*.
Waargenomen op de steppemeren in kleine aantallen.
2. **Roodhalsfuut** *Podiceps grisegena*.
Enkele exemplaren op het meer van Nigde.
3. **Dodaars** *Tachybaptus ruficollis*.
Waargenomen op de steppemeren en een exemplaar op Tuzla Kreek.
4. **Geoorde fuut** *Podiceps nigricollis*.
Meest algemene en talrijkste fuut op de steppemeren.
5. **Vale pijlstormvogel** *Puffinus yelkouan yelkouan*.
Enkele exemplaren op de Middellandse zee te Yumurtalik.
6. **Aalscholver** *Phalacrocorax carbo*.
Verspreide waarnemingen van enkele exemplaren gedurende de reis.
7. **Dwergaalscholver** *Phalacrocorax pygmeus*.
Talrijk in de Sultan Marshes, verder nog enkele waarnemingen op steppemeren.
8. **Roze pelikaan** *Pelecanus onocrotalus*.
Op het meer van Seyfe Golu zaten naar schatting een 50-tal exemplaren.
9. **Woudaap** *Ixobrychus minutus*.
Meest waargenomen in de Seyhan-Ceyhan delta, enkele fotogenieke vogels te Birecik.
10. **Kwak** *Nycticorax nycticorax*.
2 adulte vogels in de Sultan Marshes, 1 aan de brug over de Eufraat te Birecik, enkele solitaire vogels en een groepje van 8 te Tuzla.
11. **Koereiger** *Bubulcus ibis*.
Verspreide waarnemingen, grootste groep 22 exemplaren te Tuzla.
12. **Ralreiger** *Ardeola ralloides*.
Verspreide waarnemingen, een 20-tal exemplaren zaten samen in een ondergelopen weiland bij Akyayan Golu.
13. **Kleine zilverreiger** *Egretta garzetta*.
Verspreide waarnemingen.
14. **Grote zilverreiger** *Casmerodius alba*.
3 exemplaren in de Sultan Marshes.
15. **Blauwe reiger** *Ardea cinerea*.
Overal waargenomen in de nabijheid van water en rietvelden.
16. **Purperreiger** *Ardea purpurea*.
Overal waargenomen in de nabijheid van water en rietvelden.
17. **Ooievaar** *Ciconia ciconia*.
Voornamelijk waargenomen in de omgeving van dorpen. Grootste concentratie in de Seyhan-Ceyhan delta (baan naar Yumurtalik). Enkele groepen op trek in de omgeving van Osmaniye(08/05), Adana (10/05) & Ankara (12/05).
18. **Zwarte ooievaar** *Ciconia nigra*.
2 thermiekende exemplaren in een groep witte ooievaars te Ankara op 12/05.

19. **Lepelaar** *Platalea leucorodia*.
Weinig waargenomen, 1 exemplaar te Tuzla en 8 bij het meer van Nigde.
20. **Zwarte ibis** *Plegadis falcinellus*.
Een groep van 25 vogels in de Sultan Marshes, verder waargenomen te Nigde & Kulu Golu.
21. **Heremietibis** *Geronticus eremita*.
Zoals bekend enkel gezien te Birecik, de meeste vogels zijn nu « Free flying » zodat ze ook af en toe op een meer natuurlijke wijze kunnen worden waargenomen (onder andere foeragerend op de akkers achter Hotel Merkalim).
22. **Flamingo** *Phoenicopterus ruber*.
Waargenomen te Seyfe Golu, Kulu Golu & het meertje nabij Altancavik, aantallen moeilijk te schatten.
23. **Knobbelzwaan** *Cygnus olor*.
Een familie op Kulu Golu.
24. **Grauwe gans** *Anser anser*.
Enkele koppels met jongen op Kulu Golu.
25. **Bergeend** *Tadorna tadorna*.
Verspreide waarnemingen op de steppemeren.
26. **Casarca** *Tadorna ferruginea*.
Kleine aantallen verspreid over de verschillende meren.
27. **Smient** *Anas penelope*.
4 exemplaren op een grote ondiepe plas te Tuzla.
28. **Wilde eend** *Anas platyrhynchos*.
Verspreide waarnemingen.
29. **Krakeend** *Anas strepera*.
Enkele vogels op Kulu Golu.
30. **Pijlstaart** *Anas acuta*.
Laatste dag een waarneming van een ♂ te Altancavik.
31. **Slobeend** *Anas clypeata*.
Verspreide waarnemingen.
32. **Wintertaling** *Anas crecca*.
Enkel waargenomen op het meer van Nigde.
33. **Zomertaling** *Anas querquedula*.
Kleine aantallen in de Sultan Marshes en in Tuzla.
34. **Witkopeend** *Oxyura leucocephala*.
5 ♂♂ en 1 ♀ te Nigde, een 20-tal exemplaren op Kulu Golu.
35. **Krooneend** *Netta rufina*.
Verspreide waarnemingen, talrijkst in de Sultan Marshes.
36. **Tafeleend** *Aythya ferina*.
Kleine groepjes te Nigde & Kulu Golu.
37. **Witoogeend** *Aythya nyroca*.
Een ♂ op het meer van Altancavik.

38. **Kuifeend** *Aythya fuligula*.
Een ♂ te Nigde en een ♂ te Kulu Golu.
39. **Lammergier** *Gypaetus barbatus*.
Mooie waarneming van een adulte vogel in de kloof te Demirkazik.
40. **Aasgier** *Neophron percnopterus*.
Een exemplaar in de omgeving van Pozanti.
41. **Grauwe kiekendief** *Circus pygargus*.
Een voorbijtrekkend ♂ te Demirkazik op 05/05, verder nog een ♂ bij Seyfe Golu en een koppeltje bij Kulu Golu.
42. **Bruine kiekendief** *Circus aeruginosus*.
Veel waargenomen in de Sultan Marshes en enkele vogels in de Seyhan-Ceyhan delta.
43. **Sperwer** *Accipiter nisus*.
Twee maal een jagend exemplaar, één net voorbij Kayseri en eentje in de boomgaarden ten Noorden van Birecik.
44. **Wespendief** *Pernis apivorus*.
Een voorbijtrekkend ♂ in de omgeving van Mucur op 03/05.
45. **Steppebuizerd** *Buteo buteo vulpinus*.
Verspreide waarnemingen, éénmaal vogels op trek in de omgeving van Halfeti op 07/05.
46. **Arendbuizerd** *Buteo rufinus*.
Meest algemene en waargenomen roofvogel. Maximum 16 vogels op 10/5 tijdens de transfer van de Seyhan-Ceyhan delta naar Seyfe Golu.
47. **Steenarend** *Aquila chrysaetos*.
Een koppel op nest in de kloof te Demirkazik. Ook baltsritueel werd gezien.
48. **Schreeuwarend** *Aquila pomarina*.
Een adulte vogel werd minutenlang thermiekend gezien met 2 Ooievaars boven het meer van Nigde.
49. **Havikarend** *Hieraetus fasciatus*.
Een mooie maar verre waarneming van een koppel te Halfeti.
50. **Slangearend** *Circaetus gallicus*.
Sporadische waarnemingen, voornamelijk tijdens transfers gezien. In totaal 6 exemplaren.
51. **Visarend** *Pandion haliaetus*.
2 waarnemingen van voorbijtrekkende vogels. 1 op 03/05 na een onweersbui in de omgeving van Mucur, 1 over de golf van Iskendrun te Yumurtalik op 08/05.
52. **Roodpootvalk** *Falco vespertinus*.
Een jagend koppeltje te Mucur op 03/05 en 2 adulte ♀♀ en een onvolwassen ♂ op de akkers rond Kulu Golu op 11/05.
53. **Torenvalk** *Falco tinnunculus*.
Algemeen.
54. **Boomvalk** *Falco subbuteo*.
Een jagend exemplaar in de boomgaarden ten Noorden van Birecik.
55. **Kleine torenvalk** *Falco naumanni*.
Een kolonie van een 20-tal vogels in het dorp Sanisikli.

56. **Slechtvalk** *Falco peregrinus*.
1 maal waargenomen te Capadocië op 10/05.
57. **Kaspisch berghoen** *Tetraogallus caspius*.
Bij onze dauwtocht in het Aladaghooggebergte zagen we 2 exemplaren en hoorden we nog enkele anderen.
58. **Perzische woestijnpatrijs** *Ammoperdix griseogularis*.
Alleen waargenomen in de wadi achter het ibissencentrum, meestal vluchtige waarnemingen.
59. **Zwarte frankolijn** *Francolinus francolinus*.
Langs de rechteroever van de Eufraat te Birecik, lieten 2 exemplaren zich minutenlang roepend op een uitkijkpunt bewonderen. Verder nog enkele auditieve waarnemingen in diezelfde buurt.
60. **Aziatische steenpatrijs** *Alectoris chukar*.
Auditieve waarnemingen te Demirkazik, 2 vogels te Durnalik.
61. **Kwartel** *Coturnix coturnix*.
Een roepende vogel bij Seyfe Golu.
62. **Waterral** *Rallus aquaticus*.
Liet zich vooral horen in de Sultan Marshes, werd gezien te Birecik.
63. **Waterhoen** *Gallinula chloropus*.
Schaarse waarnemingen, best geobserveerd bij Birecik en op het meer van Altancavik.
64. **Meerkoet** *Fulica atra*.
Zeer talrijk op de Sultan Marshes, verder sporadische waarnemingen.
65. **Kraanvogel** *Grus grus*.
5 exemplaren zaten bij het meer van Altancavik, waaronder 1 juveniele vogel.
66. **Scholekster** *Haematopus ostralegus*.
Enkele vogels bij Kulu Golu.
67. **Griël** *Burhinus oedicephalus*.
Een koppel werd gezien op de zoutvlakten bij Tuzla.
68. **Steltkluut** *Himantopus himantopus*.
Kleine aantallen op de steppemeren, talrijkst te Tuzla.
69. **Kluut** *Recurvirostra avosetta*.
Enkele vogels bij Seyfe & Kulu Golu.
70. **Vorkstaartplevier** *Glareola pratensis*.
Zeer talrijk en weinig schuw te Tuzla, 1 exemplaar op de akkers van Kulu.
71. **Bontbekplevier** *Charadrius hiaticula*.
Enkele groepjes in de Seyhan-Ceyhan delta.
72. **Kleine plevier** *Charadrius dubius*.
Alleen gezien bij Kulu Golu.
73. **Strandplevier** *Charadrius alexandrinus*.
Talrijk in Tuzla, leuke aantallen bij Seyfe & Kulu Golu.
74. **Woestijnplevier** *Charadrius leschenaultii columbinus*.
2 exemplaren op trek bij Tuzla, 1 exemplaar in de steppen van Nigde.

75. **Goudplevier** *Pluvialis apricaria*.
4 vogels in zomerkleed te Tuzla, 5 voorbijvliegend bij Seyfe Golu.
76. **Sporenkievit** *Hoplopterus spinosus*.
Enkele vogels in de Seyhan-Ceyhan delta en op Kulu Golu.
77. **Kievit** *Vanellus vanellus*.
Enkele overvliegende exemplaren bij de Sultan Marshes.
78. **Drieteenstrandloper** *Calidris alba*.
Waargenomen op de slikken en langs het strand bij Tuzla.
79. **Krombekstrandloper** *Calidris ferruginea*.
Voornamelijk gezien bij de steppemeren Seyfe & Kulu Golu, steeds in kleine aantallen.
80. **Bonte strandloper** *Calidris alpina*.
Verspreide waarnemingen.
81. **Kleine strandloper** *Calidris minuta*.
Talrijkste strandloper, zowel in zoet- als in zoutwatermilieu's.
82. **Temmincks strandloper** *Calidris temminckii*.
2 vogeltjes lieten zich verschalken bij Seyfe Golu.
83. **Kemphaan** *Philomachus pugnax*.
Nog volop op trek en bijna overal waargenomen. Grootste concentratie bij Tuzla.
84. **Grutto** *Limosa limosa*.
Een groep van een 20-tal vogels te Tuzla.
85. **Tureluur** *Tringa totanus*.
Een luid roepend exemplaar bij de Sultan Marshes, verder enkele bij Tuzla.
86. **Bosruiter** *Tringa glareola*.
Een foeragerende vogel te Nigde.
87. **Oeverloper** *Actitis hypoleucos*.
Verspreide waarnemingen.
88. **Witgat** *Tringa ochropus*.
2 exemplaren vlogen op uit de brede kanalen bij Solakli.
89. **Terekruiter** *Xenus cinereus*.
Een prachtige waarneming te Tuzla.
90. **Watersnip** *Gallinago gallinago*.
Verspreide waarnemingen.
91. **Poelsnip** *Gallinago media*.
Ook deze rariteit werd gezien te Tuzla. Werde stiefmoederlijk behandeld door de talrijke Kemphanen.
92. **Grauwe franjepoot** *Phalaropus lobatus*.
Een groep van niet minder dan 11 exemplaren foerageerde in een geul te Kulu Golu.
93. **Zwartkopmeeuw** *Larus melanocephalus*.
Waargenomen te Seyfe & Kulu Golu waar ze achter ploegende tractoren voedsel zochten.
94. **Dunsnavelmeeuw** *Larus genei*.
Vooral waargenomen te Kulu Golu.

95. **Dwergmeeuw** *Larus minutus*.
Een onvolwassen en een adulte vogel zaten broederlijk samen op het meer van Altancavik.
96. **Kokmeeuw** *Larus ridibundus*.
Eén exemplaar te Nigde, verder waargenomen te Kulu Golu.
97. **Geelpootmeeuw** *Larus cachinnans michahellis*.
Verspreide waarnemingen.
98. **Armeense meeuw** *Larus armenicus*.
Enkele exemplaren in verschillende kleden op een grindbank in de Eufraat te Birecik.
99. **Lachstern** *Sterna nilotica*.
Een groepje van 11 exemplaren in de Sultan Marshes, verder talrijk rond de meren van Seyfe & Kulu.
100. **Visdief** *Sterna hirundo*.
Verspreide waarnemingen, een broedkolonie te Tuzla, enkele vogels in het binnenland.
101. **Dwergstern** *Sterna albifrons*.
Enkel in de Seyhan-Ceyhan delta gezien, waaronder een broedkolonie. Paringsritueel in het baaitje vlak voor het Pension te Karatas.
102. **Reuzenstern** *Sterna caspia*.
Een jagend exemplaar in de baai van Iskendrun.
103. **Zwarte stern** *Chlidonias niger*.
Slechts één exemplaar tussen de Witvleugelsterns te Kulu.
104. **Witvleugelstern** *Chlidonias leucopterus*.
Zeer talrijk, overal waargenomen in de nabijheid van zowel zoet als zout water.
105. **Witwangstern** *Chlidonias hybridus*.
Waargenomen bij de Sultan Marshes, de Seyhan-Ceyhan delta en het steppemeer van Nigde.
106. **Zwartbuikzandhoen** *Pterocles orientalis*.
Acht exemplaren bij Altancavik.
107. **Houtduif** *Columba palumbus*.
Slechts enkele vogels waargenomen, voornamelijk tijdens transfers.
108. **Rotsduif** *Columba livia*.
Enkele exemplaren in de kloof te Demirkazik.
109. **Turkse tortel** *Streptopelia decaocto*.
Verspreide waarnemingen.
110. **Zomertortel** *Streptopelia turtur*.
Vrij talrijk, geregeld nog enkele groepjes foeragerend en op trek.
111. **Palmtortel** *Streptopelia senegalensis*.
Alleen waargenomen te Birecik.
112. **Koekoek** *Cuculus canorus*.
Een waarneming van een zingend ♂ tijdens de tocht naar het Aladaggebergte.
113. **Ransuil** *Asio otus*.
Een koppel met krijsend jong in het theepark te Birecik.

114. **Dwergooruil** *Otus scops*.
Een jagend exemplaar in het theepark te Birecik.
115. **Steenuil** *Athene noctua*.
Verschillende waarnemingen overdag van rustende exemplaren.
116. **Huisgierzwaluw** *Apus affinis*.
Maximum 4 exemplaren in de wadi te Birecik, geen vogels in Halfeti.
117. **Alpengierzwaluw** *Apus melba*.
Verspreide waarnemingen.
118. **Gierzwaluw** *Apus apus*.
Algemeen.
119. **Smyrnaijsvogel** *Halcyon smyrnensis*.
Tot 6 exemplaren in de omgeving van Solakli.
120. **Bonte ijsvogel** *Ceryle rudis*.
Maximum 3 exemplaren in de omgeving van Birecik.
121. **Bijeneter** *Merops apiaster*.
Algemeen, nog vele groepen op trek.
122. **Scharrelaar** *Coracias garrulus*.
Algemeen, in alle gebieden waargenomen.
123. **Hop** *Upupa epops*.
Minder talrijk als verwacht, slechts sporadisch waargenomen.
124. **Syrische bonte specht** *Dendrocopos syriacus*.
Mooie waarnemingen in de boomgaarden bij het Pension Safak.
125. **Veldleeuwerik** *Alauda arvensis*.
Vrij algemeen, niet talrijk.
126. **Boomleeuwerik** *Lullula arborea*.
Enkele zingende vogels in het Aladaggebergte.
127. **Kuifleeuwerik** *Galerida cristata*.
Algemeen.
128. **Kortteenleeuwerik** *Calandrella brachydactyla*.
Regelmatig waargenomen, soms overlappend met kleine broer.
129. **Kleine kortteenleeuwerik** *Calandrella rufescens*.
Regelmatig waargenomen, leuke vergelijkingen met grote broer kunnen maken.
130. **Bergkalanderleeuwerik** *Melanocorypha bimaiculata*.
Mooie waarnemingen op de Renvogelplaats in de omgeving van Halfeti.
131. **Kalanderleeuwerik** *Melanocorypha calandra*.
Algemeen.
132. **Strandleeuwerik** *Eremophila alpestris penicillata*.
Enkele waarnemingen langs de weg om het Kaspisch berghoek te tikken. Sommige vogels bleven heel lang zitten in het licht van de tractor.
133. **Rotszwaluw** *Ptyonoprogne rupestris*.
Verspreide waarnemingen, talrijkst in Aladaggebergte.

134. **Oeverzwaluw** *Riparia riparia*.
Verspreide waarnemingen, voornamelijk in de Sultan Marshes en enkele op de steppemeren.
135. **Roodstuitzwaluw** *Hirundo daurica*.
Minst waargenomen zwaluw uit de rij, hoofdzakelijk dicht tegen de kust.
136. **Boerenzwaluw** *Hirundo rustica*.
Algemeen.
137. **Huiszwaluw** *Delichon urbica*.
Algemeen, zeer grote kolonie bij de stuwdam Hirfanli Baraji.
138. **Waterpieper** *Anthus spinoletta*.
Vooral waargenomen in het Aladaggebergte.
139. **Roodkeelpieper** *Anthus cervinus*.
Enkele keren op trek waargenomen. 3 exemplaren bij de Sultan Marshes en een 10-tal vogels bij Seyfe Golu.
140. **Duinpieper** *Anthus campestris*.
Sporadische waarnemingen, niet echt talrijk.
141. **Witte kwikstaart** *Motacilla alba*.
Algemeen.
142. **Grote gele kwikstaart** *Motacilla cinerea*.
Een exemplaar in het Aladaggebergte en één in de omgeving van Halfeti.
143. **Balkankwikstaart** *Motacilla flava feldegg*.
Algemeen.
144. **Steenheggemus** *Prunella ocularis*.
Mooie waarnemingen van 3 exemplaren in het hooggebergte. 2 exemplaren werden beeldvullend gefimd.
145. **Nachtegaal** *Luscinia megarhynchos*.
Werd in alle gebieden gehoord en gezien.
146. **Rosse waaierstaart** *Cercotrichas galactotes*.
Zeer talrijk in de omgeving van Birecik, talrijk langs de kust.
147. **Perzische roodborst** *Irania gutturalis*.
Enkel waargenomen bij Durnalik & Isikli, alwaar goed vertegenwoordigd.
148. **Gekraagde roodstaart** *Phoenicurus phoenicurus*.
Enkele verspreide waarnemingen.
149. **Zwarte roodstaart** *Phoenicurus ochruros*.
Algemeen.
150. **Roodborsttapuit** *Saxicola torquata*.
Slechts 1 waarneming van een ♂ aan het skicentrum.
151. **Tapuit** *Oenanthe oenanthe*.
Algemeen, talrijk in het hooggebergte.
152. **Izabeltapuit** *Oenanthe isabellina*.
Zeer talrijk.

153. **Oostelijke blonde tapuit** *Oenanthe hispanica melanoleuca*.
Algemeen, zeer talrijk bij Durnalik & Isikli.
154. **Finsch' tapuit** *Oenanthe finschii*.
Slechts 1 waarneming van een adult ♂ langs de weg naar het hooggebergte.
155. **Roodstaarttapuit** *Oenanthe xanthopyrna*.
Schitterende waarneming van een koppel net aan de ingang van het maanplateau te Isikli.
156. **Rode rotslijster** *Monticola saxatilis*.
Regelmatig waargenomen in het Aladaggebergte, het ging meestal om ♂♂. 2 baltsende ♂♂ in het hooggebergte.
157. **Blauwe rotslijster** *Monticola solitarius*.
Slechts 2 maal waargenomen bij Halfeti en bij Isikli.
158. **Beflijster** *Turdus torquatus*.
Een ♂ bij de drinkplaats op het hoogplateau.
159. **Merel** *Turdus merula*.
Enkele verspreide waarnemingen.
160. **Snor** *Locustella luscinioides*.
Enkele exemplaren in de Sultan Marshes.
161. **Gestreepte prinia** *Prinia gracilis*.
Talrijk langs de rechteroever te Birecik en in de Seyhan-Ceyhan delta.
162. **Graszanger** *Cisticola juncidis*.
Slechts 1 waarneming in de rietvelden net buiten Karatas.
163. **Cetti's zanger** *Cettia cetti*.
Algemeen en luidruchtig.
164. **Zwartkoprietzanger** *Acrocephalus melanopogon*.
Enkele zeer dichte waarnemingen aan de rand van de Sultan Marshes.
165. **Grote karekiet** *Acrocephalus arundinaceus*.
Redelijk talrijk in de Sultan Marshes en de Seyhan-Ceyhan delta, enkele exemplaren bij Birecik, zelfs eentje in de wadi achter het ibissencentrum.
166. **Kleine karekiet** *Acrocephalus scirpaceus*.
Talrijker dan verwacht, overal gevonden bij rietvelden.
167. **Vale spotvogel** *Hippolais pallida*.
Algemeen.
168. **Grote vale spotvogel** *Hippolais languida*.
Talrijk bij Durnalik, hoe hoger men gaat, hoe meer vogels men vindt.
169. **Braamsluiper** *Sylvia curruca*.
Regelmatig waargenomen, nog vele vogels op trek.
170. **Grasmus** *Sylvia communis*.
Verspreide waarnemingen.
171. **Zwartkop** *Sylvia atricapilla*.
Regelmatig waargenomen, nog vele vogels op trek.

172. **Sperwergrasmus** *Sylvia nisoria*.
Mooie waarneming van een adult ♀ bij een stopover richting Sultan Marshes.
173. **Orpheusgrasmus** *Sylvia hortensis*.
Goed vertegenwoordigd te Durnalik & Isikli waar ook enkele baltsende exemplaren werden gezien.
174. **Ménétries' zwartkop** *Sylvia mystacea*.
Vrij talrijk in de omgeving van Birecik, zoals reeds door vele andere vogelkijkers opgemerkt werden nu ook weer meer grijze dan roze exemplaren gezien.
175. **Fluiter** *Phylloscopus sibilatrix*.
Een verrassing, op trek tussen de zwartkoppen, tijtjaffen en fitissen in de populieren in de omgeving van Pension Safak.
176. **Fitis** *Phylloscopus trochilus*.
Regelmatig op trek waargenomen.
177. **Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita*.
Regelmatig waargenomen, meestal op trek.
178. **Bonte vliegenvanger** *Ficedula hypoleuca*.
Een adult ♂ te Durnalik.
179. **Grauwe vliegenvanger** *Muscicapa striata*.
Een exemplaar aan de ingang van de wadi te Birecik en een samen met de Bonte vliegenvanger te Durnalik.
180. **Baardman** *Panurus biarmicus*.
Enkele exemplaren in de Sultan Marshes.
181. **Rouwmees** *Parus lugubris*.
Nadrukkelijk aanwezig in Durnalik & Isikli, maar vrij schuw.
182. **Pimpelmees** *Parus caeruleus*.
Verspreide waarnemingen.
183. **Koolmees** *Parus major*
Verspreide waarnemingen.
184. **Boomklever** *Sitta europaea*.
1 exemplaar in de omgeving van Camardi.
185. **Rotsklever** *Sitta neumayer*.
Enkele vogels in het Alaldaggebergte, verder te Birecik, Durnalik en eentje bij nestplaats te Isikli.
186. **Grote rotsklever** *Sitta tephronota*.
Mooie waarneming van enkele exemplaren te Halfeti, verder ook op het hoogplateau te Durnalik.
187. **Rotskruiper** *Tichodroma muraria*.
Prachtige waarneming van een koppeltje foeragerend langs weerszijden aan de ingang van de kloof te Demirkazik, verder een ♂ overhead in het hooggebergte.
188. **Arabische bulbuul** *Pycnonotus xanthopygos*.
Vrij talrijk in de Seyhan-Ceyhan delta.
189. **Grauwe klauwier** *Lanius collurio*.
Algemeen, op sommige plaatsen talrijk.

190. **Kleine klapekster** *Lanius minor*.
Algemeen, op sommige plaatsen talrijk.
191. **Roodkopklauwier** *Lanius senator*.
Een koppeltje in de omgeving van Halfeti, enkele exemplaren in de vallei te Durnalik.
192. **Maskerklauwier** *Lanius nubicus*.
Slechts 1 maal waargenomen, een koppeltje in de boomgaarden ten Noorden van Birecik.
193. **Spreeuw** *Sturnus vulgaris*.
Verspreide waarnemingen.
194. **Roze spreeuw** *Sturnus roseus*.
1 voorbijvliegend exemplaar in de heuvels bij Isikli.
195. **Wielewaal** *Oriolus oriolus*.
Verspreide waarnemingen, mooi gezien te Birecik.
196. **Ekster** *Pica pica*.
Algemeen.
197. **Alpenkauw** *Pyrrhocorax graculus*.
Een groep van een 50-tal exemplaren in het hooggebergte.
198. **Alpenkraai** *Pyrrhocorax pyrrhocorax*.
Algemeen in het Aladaggebergte.
199. **Kauw** *Corvus monedula*.
Verspreide waarnemingen.
200. **Raaf** *Corvus corax*.
Verspreide maar schaarse waarnemingen gedurende de hele reis.
201. **Bonte kraai** *Corvus corone cornix*.
Algemeen.
202. **Roek** *Corvus frugilegus*.
Algemeen, lokaal zeer talrijk.
203. **Huisemus** *Passer domesticus*.
Algemeen.
204. **Spaanse mus** *Passer hispaniolensis*.
Verspreide waarnemingen.
205. **Rotsmus** *Petronia petronia*.
Enkele exemplaren in een Bijeneter kolonie net voorbij de Sultan Marshes. Een kolonie in de wadi te Birecik.
206. **Moabmus** *Passer moabiticus*.
Enkel waargenomen in Birecik, waar ze vrij algemeen waren.
207. **Indische rotsmus** *Petronia xanthocollis*.
Een 3-tal exemplaren in de boomgaarden ten Noorden van Birecik, 1 exemplaar nabij de electriciteitskabine.
208. **Sneeuwvink** *Montifringilla nivalis*.
Zeer talrijk in het Aladaggebergte.

209. **Vink** *Fringilla coelebs*.
Verspreide waarnemingen.
210. **Europese kanarie** *Serinus serinus*.
Enkele vogels in de omgeving van Solakli.
211. **Roodvoorhoofdkanarie** *Serinus pusillus*.
Verschillende groepjes te Demirkazik en in het hooggebergte.
212. **Groenling** *Carduelis chloris*.
Verspreide waarnemingen.
213. **Putter** *Carduelis carduelis*.
Algemeenste vink, in alle gebieden gezien.
214. **Kneu** *Carduelis cannabina*.
Verspreide waarnemingen, van in het gebergte tot aan de kust.
215. **Roodmus** *Carpodacus erythrinus*.
Prachtige waarneming van 2 ♂♂ te Birecik, 1 exemplaar zijn rode borst was gedeeltelijk bedekt met geel stuifmeel.
216. **Vale woestijnvink** *Phodospiza obsoleta*.
Enkele vogels in de boomgaarden ten Noorden van Birecik.
217. **Rode woestijnvink** *Rhodopechys sanguinea*.
Groepjes van 4 en 5 exemplaren in het hooggebergte.
218. **Grauwe gors** *Miliaria calandra*.
Algemeen en talrijk.
219. **Ortolaan** *Emberiza hortulana*.
Geregeld waargenomen in alle gebieden, de meeste exemplaren waren op trek.
220. **Grijze gors** *Emberiza cia*.
Alleen waargenomen in het Aladagebergte.
221. **Bruinkeelortolaan** *Emberiza caesia*.
Mooie waarnemingen van territoriumhoudende ♂♂ te Durnalik & Isikli.
222. **Zwartkopgors** *Emberiza melanocephala*.
Algemeen en zeer talrijk.
223. **Smyrnagors** *Emberiza cineracea semenowi*.
Opvallend talrijk in Durnalik & Isikli.
224. **Rietgors** *Emberiza schoeniclus*.
Enkel waargenomen in de Sultan Marshes.

Soorten gefilmd tijdens deze reis.

Kwak, Kleine zilverreiger, Purperreiger, Ooievaar, Zwarte ibis, Heremietibis, Flamingo, Witkopeend, Steenarend, Visarend, Kleine torenvalk, Kaspisch berghoen, Zwarte frankolijn, Griel, Vorkstaartplevier, Woestijnplevier, Strandplevier, Terek ruiter, Zwartkopmeeuw, Dunbekmeeuw, Lachstern, Witvleugelstern, Steenuil, Smyrnaïjvogel, Bijeneter, Scharrelaar, Kalendarleeuwerik, Roodstuitzwaluw, Balkankwikstaart, Steenheggemus, Rosse waaierstaart, Perzische roodborst, Izabeltapuit, Blauwe rotslijster, Zwartkoprietzanger, Grote karekiet, Grote vale spotvogel, Ménéties' zwartkop, Grote rotsklever, Rotskruiper, Grauwe klauwier, Kleine klapekster, Roodkopklauwier, Alpenkauw, Alpenkraai, Roek, Huismus, Sneeuwvink, Roodvoorhoofdkanarie, Roodmus, Vale woestijnvink, Grauwe gors, Ortolaan, Bruinkeelortolaan, Zwartkopgors, Smyrnagors.